

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE ZAAK JOLYET t/ QUOIREZ-SCHOELLER(*)

Veronderstelt U een ogenblik dat ik schrijverstalent zou bezitten — quod non — en een roman publiceerde.

Veronderstelt dat ik het hoofdpersonage ervan de trekken en de naam geef van een beroemde persoonlijkheid uit de gerechtelijke middens.

Wat zou er dan gebeuren ?

Zo de wielrennes Defraeye, Hubert Lampo moest verwijten dat deze de heldin van één zijner romans Hélène Defraye heeft genoemd, wat zou er dan gebeuren ?

Het ligt niet in mijn bedoeling, langs deze hypothesen om, een parodie te maken op het gedicht van R. Kipling.

Wel echter moeten deze veronderstellingen onmiddellijk allerlei begrippen bij U oproepen : aanmatiging van naam, fout, schade, aquiliaanse verantwoordelijkheid en dergelijke.

Is het dan verwonderlijk dat wij, advocaten, met al die juridische bedenkingen, nooit of zelden aan ware romanliteratuur doen ?

* * *

Dame Schoeller echter is geen advocate. Zij schrijft dus wél en bijgevolg heeft zij ook kans om prijzen te winnen. . . — ik bedoel natuurlijk literaire prijzen !

Dame Schoeller schrijft romans, zij maakt film-scenario's, zij creëert balletten.

Zij rijdt met een « Aston Martin ». Zij rijdt dus te snel en zij veroorzaakt ongevallen.

Dit belet haar echter niet over een jaarlijks inkomen te beschikken, dat haar toelaat enkele beroemde advocaten met de behartiging van haar belangen te gelasten.

Het gebeurt inderdaad dat zij in processen gewikkeld is. En precies daarover zou ik het nu graag even met U hebben :

« De zaak Jolyet t/ Quoirez-Schoeller. »

Indien ik spreek van dame Schoeller, dan bedoel ik — maar U hebt dat natuurlijk reeds lang begrepen — Françoise Sagan, geboren Quoirez, echtgenote Schoeller.

Daarnaast André Jolyet, de man met de lieflijke, doch ietwat banale, alledaagse naam.

Onlangs echter, werd dit patronymikon aan zijn

alledaagsheid onttrokken en wel in het meest recente beroemd literair proces.

Luisteren wij even naar Françoise Sagan (1) :

« André Jolyet was, op 50-jarige leeftijd, van een aan de droogte grenzende magerheid, met een sarcastische licht afstotende uitdrukking, met voor-gewende jongeling-allures, die hem op zeker ogenblik een homo-reputatie deden verwerven, reputatie die ten andere maar half onverdiend was, daar een sterke schoonheidszin wel meer tot spijtige afwijkingen leiden kan. André Jolyet is bovendien één van die mannen, die men « schilderachtig » noemt, omdat zij zich in de kunstmiddens semi-onafhankelijk en onbeschaamd voordoen. Zonder zijn bestendige zelfironie en zijn echte materiële vrijgevigheid ware hij onuitstaanbaar geweest. »

Aldus, vrij vertaald, het potret van André Jolyet.

Als ik er nog aan toevoeg dat Jolyet theater-directeur is, dan weet U natuurlijk dat het hier gaat om een personage uit de roman van Françoise Sagan « Dans un mois, dans un an ».

* * *

Kernachtige, evocatieve typering die het, bij de latere verfilming, de regisseur zal toelaten, gemakkelijk een acteur te vinden voor de uitbeelding van deze rol : het is inderdaad een incarnatie van een wel omschreven, weliswaar ietwat excentriek, doch zeer frekwent voorkomend type, dat men trouwens — buiten de balie natuurlijk — zowat in alle milieus ontmoet.

Thans is de derde roman van Françoise Sagan aan de vijfde oplage en telt het werk reeds over het half miljoen exemplaren.

En intussen, — maar daarover later — heet de droge vijftigjarige niet meer Jolyet, maar Jolyau.

Het ongeluk voor Françoise Sagan heeft namelijk gewild dat één harer lezers, ongeveer vijftig jaar terug, boven de doopvont werd gehouden en zich de zoete naam van Jolyet voor zijn hele leven zag toebedeeld.

Vol aandacht voor alle uitingen van de kunst en dus ook voor literatuur, las de Heer Henri Jolyet, zoals zovelen vóór hem, « Dans un mois, dans un an ».

Tot bladzijde 107. . .

Toen heeft Henri Jolyet zich opgericht,

* Voordracht gehouden in de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen in de Herman De Jongh-prijkskamp.

heeft zich in de spiegel bekeken,
 heeft zich in zichzelf gekeerd,
 heeft lang nagedacht,
 heeft besloten: « Le jour de gloire est arrivé;
 ik ga mij meten met Françoise Sagan. »
 Dit is de genesis.
 De publicist had beslist.

En zoals alle belangrijke beslissingen, eindigde ook deze voor de rechtbank.

7 november 1957: betekening ener dagvaarding ten verzoeken van de Heer Henri Jolyet, publicist, aan de toenmalige Françoise Quoirez, vandaag echtgenote Schoeller, in de literatuur, Françoise Sagan.

Eis tot schadevergoeding: 1.000.000 frs. ... Franse!

10 december 1958, — dus een maand en een jaar! — vonnis van de rechtbank van de Seine, derde kamer, vonnis dat we in sporttermen zouden noemen: gelijkspel, drawn, match nul.

Eis en tegeneis afgewezen.

Een vonnis tintelend van humor en vol literaire eigenschappen, waarvan Françoise Sagan, ongetwijfeld... met een zekere glimlach kennis zal genomen hebben.

Doch laten wij eerst met ernst de gebeurtenissen volgen.

* * *

In de loop der procedure, zoals gebruikelijk: dagvaarding en wederzijdse besluiten.

Henri Jolyet dagvaardt Françoise Sagan ten einde te horen zeggen voor recht dat zij in de door haar gepubliceerde roman, « Dans un mois, dans un an », en in de film die er zou van gemaakt worden, de naam Jolyet moet verwijderen, minstens veranderen, omdat er een verband zou kunnen gezocht worden tussen dit personage en de aanlegger, verband dat schadelijk zou zijn voor deze laatste.

Bedrag der geëiste schadevergoeding: één miljoen Franse frank.

Françoise Sagan, verweerster, laat besluiten betekenen. Zij biedt aan de naam Jolyet voortaan in Jolyau te veranderen, dit om het bewijs te leveren van haar goede trouw en betwist dat er enige gelijkenis of verwarring mogelijk was tussen aanlegger en het denkbeeldig personage uit de bedoelde roman.

Françoise Sagan brengt dan het 400.000e exemplaar van de roman voor, waarin inderdaad de wijziging reeds is aangebracht.

Bij besluiten van 11 januari leidt verweerster bovendien een tegeneis in voor roekeloos en tergend geding en vraagt een schadeloosstelling van 100.000 fr.

25 april 1958: besluiten van aanlegger, waarin deze zich akkoord verklaart met het aanbod van verweerster en zijn bedoeling te kennen geeft afstand te doen van het geding.

Hij vraagt de afwijzing van verweerster wat haar tegeneis betreft, met veroordeling tot de kosten.

Verweerster, die intussen « Bonjour tristesse » heeft gezegd en Mevrouw Schoeller geworden is, verklaart zich niet eens met de afstand van geding en volhardt in haar oorspronkelijke tegeneis.

Er moest dust, in elk geval, over de grond van de zaak beslist worden.

Het vonnis weerhoudt geen fout in hoofde van verweerster en beslist dat de kosten ten laste van aanlegger vallen, om een geding te hebben ingeleid, enkel ter voldoening van een overdreven fijngevoelheid.

Verder wordt er beslist dat deze veroordeling tot de kosten genoegzaam de schade door verweerster geleden vergoedt en dat de dagvaarding bovendien niet tergend en roekeloos was.

* * *

Vertalen wij thans de belangrijkste motieven van dit vonnis, dat verschenen is in de Gazette du Palais van 9 mei j.l. (2).

« Aangezien de auteurs, en meer bepaald de romanschrijvers, om meer realisme te bereiken, de namen van hun personages mogen ontleenen aan de bestaande familienamen;

» Dat echter bij weinig voorkomende namen de grootste omzichtigheid is geboden om elke gelijkenis te vermijden, o.m. wat het beroep betreft en de auteur in elk geval, het nodige moet doen om deze uit te schakelen, door af te zien van het gebruik van een naam, die verwarring met reële personen kan scheppen;

» Dat de auteur enkel dan een fout begaat, wanneer hij opzettelijk een naam kiest, die verwarring scheppen kan, of wanneer hij weigert deze te wijzigen;

» Aangezien, terzake, het tweederangspersonage, André Jolyet, enkel gekenmerkt wordt door zijn leeftijd — om en bij de vijftig —, zijn beroep van theaterdirecteur, de bepaling van « gastronom » en buiten deze bepaalde gegevens, door trekken zoals: « Hij was van een aan de droogte grenzende magerheid, met een sarcastische licht afstotende uitdrukking, met voorgewende jongeling-allures, die hem een homoreputatie hadden doen verwerven, reputatie die ten andere maar half onverdiend was » ... en verder « André Jolyet was één van die mannen, die men « schilderachtig » noemt, omdat zij zich in de kunstmiddens half onafhankelijk en onbeschaamd voordoen »;

» Aangezien er dient opgemerkt dat, zo aanlegger de enige is, die onder zijn naam voorkomt in het telefoonboek van Parijs, hij zeker niet de enige is met die naam;

» Dat hij niet André, maar wel Henri heet; »

De volgende korte passage is zo sappig dat mijn vertalerstalent werkelijk in gebreke werd bevonden:

« Qu'il n'est pas directeur de théâtre, mais journaliste collaborant à la presse financière, ce qui n'a aucun rapport apparent avec le théâtre, la gastronomie et le « milieu des arts » en général; »

Verder: « Aangezien anderzijds de beschrijving van het personage heel vaag blijft en zeker geen signalement vormt, waardoor aanlegger zou kunnen herkend worden;

« Dat de mannen van om en bij de vijftig, die mager bleven, eerder talrijk zijn en dat bovendien de aanduidingen door de auteur in halve tinten gegeven, zeer subtiel voorkomen en vatbaar zijn voor waardering door de lezer;

» Dat men o.a. niet goed inziet welke de kenmerken zijn van die beweerde halve onafhankelijkheid en halve onbeschaamdheid, die velen, tot hun spijt, verhindert worden, in de maatschappij ten toon te spreiden;

» Dat tenslotte, wat de « voorgewende jongeling-allures » betreft, van aard om een slechte reputatie te vestigen, het hier enkel gaat om een persoonlijke houding, die aanlegger zal moeten afleren, zo hij van mening is dat die bij hem te herkennen is en hij ze laakbaar acht. »

Aldus wordt een alleszins galante kaakslag aan aanlegger toegediend.

Niettegenstaande zijn humoristische toon, beslecht dit vonnis een ernstig, interessant en reeds vaak voor de rechtbank gesteld probleem (3):

What is in a name?

Mag een auteur aan één van de denkbeeldige personages van zijn roman of toneelstuk, de naam geven van een bestaand persoon?

Het hier besproken vonnis is de laatste aanwinst — naar mijn weten althans — van de rechtspraak die over dit onderwerp bestaat.

* * *

Het recht op de naam maakt deel uit van de rechten, waardoor de persoonlijkheid van de mens wordt beschermd.

De familienaam is een attribuut van de persoonlijkheid, een hoedanigheid die de drager ervan vrijwaart van verwarring met andere personen.

Bijgevolg heeft eenieder het recht een vordering in te spannen om zich te verzetten tegen de aanmatiging van zijn naam door een andere persoon en om deze te doen ophouden.

Men kan bovendien ook schadeloosstelling eisen voor het schadelijk gebruik van zijn naam (4).

Unaniem wordt door de rechtspraak aanvaard dat, wanneer een schrijver de naam van een persoon geeft aan een denkbeeldig, doch hatelijk of belachelijk personage uit een roman of een toneelstuk, deze persoon het recht heeft van de auteur een schadevergoeding te eisen.

Wanneer het er echter om gaat te bepalen in welke omstandigheden de drager van die naam recht heeft op schadevergoeding, bestaat er wel enige aarzeling (5).

Er is duidelijk een dubbele tendens waar te nemen, die ik even zal toelichten aan de hand van gevallen, ontleend aan de rechtspraak der laatste twee decennia.

* * *

Een eerste tendens beperkt er zich toe vast te stellen dat het denkbeeldig personage hatelijk of belachelijk is voorgesteld, zodat de homonymie een verwarring tussen de gelaedeerde en de romanfiguur bij het publiek mogelijk maakt.

In die zin besliste de Rechtbank van de Seine op 24 oktober 1936, vonnis dat bevestigd werd door het Hof van Beroep te Parijs (6).

In mei 1933 had Maurice Rostand een toneelstuk gecreëerd « Marchands de canons », een scherpe satire op de wapenfabrikanten, die enkel door winstbejag geleid, alles in het werk stellen om de oorlog niet te verdagen en er zelfs niet voor terugdeinzen een pacifist te vermoorden.

Hoofdpersonages: de graaf en gravin de Waresquiel.

Na zes voorstellingen werd de naam reeds door de Willequiel vervangen, want ondertussen had een zekere dame de Waresquiel bezwaren geopperd tegen het geven van haar naam aan een « marchand de canon » en een geding ingespannen tegen de auteur.

Alhoewel de rechtbank de goede trouw van Rostand heeft aangenomen — deze kende het bestaan van de homonymie niet — werd er toch een fout in zijn hoofd weerhouden: zijn verzuim om na te gaan of er inderdaad niemand die naam droeg. Dit verzuim werd als een onvoorzichtigheid bestempeld.

De toegekende schadevergoeding was echter gering.

* * *

Wat de tweede tendens betreft, de voorstanders hiervan eisen dat er andere elementen aan de persoonlijkheid van de drager van de naam zouden ontleend zijn, zodat er een effectieve gelijkenis bestaat.

Aldus... 1936... Henry de Montherlant geeft twee romans uit: « Les jeunes filles » en « Pitié pour les femmes ».

Het hoofdpersoonage is een beroemd romanschrijver, een onrustwekkende, zeer cynische, zelfs hatelijke persoonlijkheid, Pierre Costa.

Een zekere Pierre Costa dagvaardt Henry de Montherlant. Hij eist betaling van een schadevergoeding en de verwijdering van zijn naam uit de bedoelde romans.

Zijn eis wordt afgewezen, omdat het hier gaat om een banale naam — 18 komen er voor in het telefoonboek van Parijs — en omdat zijn beroep van bediende bij het Agentschap Havas, geen verwarring met de fictieve romanschrijver mogelijk maakt (7).

* * *

Mei 1947, Jacques de Lacretelle publiceert « Deux coeurs simples », roman waarin een vrouwelijk personage optreedt, met een weinig briljant verleden en waarvan de burgerlijke stand, de vreemde nationaliteit, de familiale omstandigheden overeenstemmen met het portret van een dame die op dat ogenblik in Parijs leeft en er aanzien geniet als beroemde violiste.

Zij eist van de auteur dat hij die naam zou vervangen door een andere. Deze gaat op haar verzoek in, doch de directeur van het dagblad waarin deze roman onder vorm van feuilleton verscheen, vermeldt nog haar naam in de korte samenvattingen van wat voorafging en publiceert een artikel, waarin hij de toevallige, doch spijtige homonymie erkent, zijn excuses en die van de auteur aanbiedt, maar het nodig acht er op een zeer ironische manier aan toe te voegen dat de bedoelde dame de gelegenheid niet had laten voorbijgaan om de onoverwinnelijke zin voor reclame, die in ons allen sluimert, te voldoen.

De violiste spant een proces in tegen de auteur en de dagbladdirecteur. Haar eis wordt gegrond verklaard (8).

* * *

1956 « Au bon beurre », roman van Jean Dutourd.

Eén der personages, Duglandier de la Bastie, wordt op een zeer weinig eervolle manier afgeschilderd, voornamelijk wat zijn houding als krijgsgevangene betreft.

Royer de la Bastie, kapitein, eveneens krijgsgevangene in 1940 en bovendien de enige beroepsofficier met die naam in het Franse leger, meent zich in dit portret te kunnen herkennen en spant een geding in tegen de auteur. Zijn eis wordt, vanzelfsprekend, gegrond verklaard (9).

* * *

Welke dus ook de tendens weze, die door de rechtbank wordt aangenomen, er is één onveranderd criterium dat weerhouden wordt: het al of niet banaal karakter van de familienaam.

Volgens sommigen volstaat het dus dat men door het feit van de auteur in het vreedzaam en eervol bezit van zijn naam zou gestoord worden.

Anderen daarentegen, menen dat verwarring mogelijk moet zijn tussen de gelaedeerde enerzijds en het denkbeeldig personage anderzijds.

Het is ontegensprekelijk tot deze tweede tendens dat het hier besproken vonnis behoort.

* * *

De voet op het gaspedaal van haar sportwagen, aan honderd en zoveel per uur, is Françoise Sagan, vóór enkele tijd, aan een gewisse dood ontsnapt.

Die snelheidsroes is ook wel merkbaar in haar werk.

Als men de drie romans van Sagan vergelijkt, dan komt men tot het besef dat er een fantastische versnelling is waar te nemen in het rythme, evenals in het levenstempo van de personages.

In zulke mate zelfs, dat Robert Kemp, de auteur en criticus, eens heeft gezegd dat de personages uit de derde roman van Françoise Sagan — in casu « Dans un mois, dans un an » — nauwelijks de tijd hebben een naam te zijn.

Dat heeft Françoise Sagan, bijna tot haar schade, moeten ervaren.

Want de naam André Jolyet volstond daarvoor.

Aldus heeft « Dans un mois, dans un an » Françoise Sagan de gelegenheid geboden haar groet te wijzigen.

Bij dageraad heeft zij niet, zoals gebruikelijk, « Bonjour tristesse » gemompeld, maar zoals wij elke dag « Bonjour Themis ».

VERRYCKEN Mariette,
Advocaat te Antwerpen.

(1) Françoise Sagan: « Dans un mois, dans un an », blz. 107.

(2) Vrij vertaald.

(3) « De l'usage des noms réels dans les œuvres d'imagination. Ed. de Callatay. » Belg. jud. 1930. col. 97 et ss. + referenties.

(4) cf. *Kluyskens*, VII, n° 30, 31.

(5) Gaz. Pal. 1941.2.235.

(6) Trib. civ. Seine le ch. 24/10/1936. Gaz. Pal. 36.2.794. Appel Paris le ch. 7/6/38. Gaz. Pal. 38.2.401.

(7) Trib. civ. Seine 3e ch. 18/7/41. Gaz. Pal. 41.2.234.

(8) Trib. civ., Seine, 3e ch. 17/11/48. Gaz. Pal. 48.2.282.

(9) Trib. civ., Seine, 3e ch. 12/1/56. J.C.P., n° 9256. Zie ook: Trib. civ. Chartrières 4/4/57. Gaz. Pal. 57.2.138.

Van pleiters en processen in het werk van Honoré de Balzac (*)

Temidden van een krioelende wereld van tien duizend personages, temidden van een reuzewerk van veertig giganten-romans, temidden van een menselijke tragedie van burgershebzucht, zelfzucht, schraapzucht en machtswellust, die Honoré de Balzac de koketterie had « Menselijke Komédie » te noemen, temidden van die negentiend-eeuwse wereld waar het recht al te zeer een wapen der machtigen en een wankel schuiloord der zwakken was, temidden van het meest passioneel panopticum van deugden en gebreken, staat daar, berooid en eerlijk, onthecht en anachronisch pricipvast, een Don Quichotte van het recht, een ideaal, een karakter, een prachtig mens, sjofel en onafhankelijk, *Albert Savarus*, avocat à la Cour.

In die hecatombische wandelzaal van substituten en procureurs, van pleiters en magistraten als hovelingen van de staatsmacht, of eenzame idealisten, ver van het gekonkel van de kanselarij, verbannen naar onwaarschijnlijk achterlijke vrederegerechten, of stofferige rechtbankjes die zich verdromen in ontvolkte arrondissementen, tussen opulente notarissen verguld op snee, gevaarlijke en geslepen zaakwaarnemers, tussen plietbezorgers en deurwaarders, muffig als hun perkamenten en hun pittoreske Daumierstoet van klerken, scriben, schrijvers en schrijvelaars, heeft Balzac als hulde en geheime betrachtting, als een heimelijk spijt het zelf nooit geweest te zijn, zijn enig zelfportret tussen die duizenden machtigen der aarde die zijn vruchtbaar talent geschapen heeft, met een breed gebaar van zijn enig talent geschenken aan die éne enkele advocaat, die een roman geïnspireerd, en zijn auteur, die zich steeds verschuilde achter zijn personages, eindelijk zichzelf doen vertolken heeft.

Albert Savarus: centrale figuur van een rechtswereldje vereeuwigd door Balzac, tussen pleiters en cliënten, tussen processen en justiciabelen, een maskerstoet van gierigaards, schraapzuchtigen, grootmoedigen, geobsedeerden door geld, burgereer en burgerdeugd, tussen hallucinaties van dukaten, ponden en assignaten, eretiteln en eretekens, herenhuizen en adelbrieven, tussen het onverzadigbare arrivisme van de Rastignac « Paris à nous deux », de morele grootheid van de Père Goriot, de passionele eenzaamheid van « La femme de trente ans », de engelachtige

vriendschap van « Le cousin Pons », de pathologische hebzucht van de vader van Eugénie Grandet, omgeven door intriges en konkelarijen, en het zinderende leven van zijn eeuw, maar eenzaam en alleen tussen zijn boeken, zoals zijn auteur, werkend aan eenzelfde manke houten tafel, gehuld in een identiek versluten merinoswollen kamerkleed als Balzac zelf, lijdend aan slaaploosheid en hoofdpijn, worstelend met zichzelf; zijn lijf, zijn tijd en zijn werk, behebt met een fysiek die de sprekende gelijkenis van het personage en zijn auteur nog onderlijnt.

Albert Savarus: zwarte haren die hier en daar reeds grijsheid bekennen, leeuwenmanen, haren zoals Peter en Paulus der schilderijen van onze Vlaamse meesters, een zware blanke hals, een prachtig voorhoofd, doorploegd met rimpels als zovele gedachten, de groeven van plannen, dromen en mijmeringen der grote geesten, een forse neus, wijde kaken gemerkt door diepe rimpels als een geheim leed, ogen als kool onder wenkbrauwen die huiveren van zwarte somberheid, een kleine, ietwat onbenullige kin, die zich verliest in een keel die weergalmt, en, niettegenstaande al deze kenmerken van passie en ongebondenheid, een mysterieuze kalmte, een iets dat duidt op berusting, een stem als doordringende zindering, die echte stem van de redenaar, zuiver en toch geslepen, nu eens twijfelend, insinuerend, dan weer donderend als het moet, zich plooiend tot sarkasmen, en vlijmend dan en scherp.

Meester Savarus is niet groot, maar imponeert, hij heeft prelatenhanden.

Ik stelde U Savarus voor, maar ook Balzac, eenzelfde verschijning, eenzelfde betrachtting, eenzelfde geheime passie voor een onbereikbare verre geliefde, « la belle étrangère », van Balzac die Princes Gandolini wordt voor Savarus.

En daar ik meende, en de heimelijke hoop heb gekoesterd, dat die al te indrukwekkende boog van bloedarmoedige onthechting der advocaten — zoals wij dat nare ding zo schoon kunnen betitelen, — die boog die zich spant vanaf de veertiende eeuwse Ballade de Maître Patelin, die zowat de Internationale van het beroep zou moeten worden, tot onze huidige austeriteit, dat die boog van eeuwen die pleiters en klagers omvat, op een ietwat idyllische negentiende eeuw, de advocaten die immers de paladijnen waren

* Voordracht gehouden in de Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen in de Herman De Jongh-prijkskamp.

van het burgerdom en de burgervrijheden, dan beken ik dat ik mij vergist heb.

Albert Savarus belandt op een schone morgen in het hem onbekende Besançon, met één enig versleten koffer, dat hij later terug zal opnemen, wanneer hij, een illusie armer, moe van de sectaire en pootvaste bisontijnen, de wijde wereld ingaat, het avontuur der politiek tegemoet.

Albert Savarus, een aangenaam confrater, maar ietwat naïef, een eenzame die meent, dat hij kan triomferen als vreemdeling in Besançon, tegen de lokale grootheden.

Een vreemdeling kan slagen in Parijs, in Brussel zelfs, en optimisten menen zelfs in Antwerpen.

Besançon vormt echter front, en de plaatselijke gerechterlijke maffia delegeert dan ook haar eerste president om Savarus te begiftigen met een ambts-halve opgedragen verdediging: deze van een half infantiele boerenzoon, die van valsheid in geschriften beschuldigd wordt.

Het bleek dat het speelgoed-gevangenisje van Besançon steeds een of ander debiel monster voorhandig had, wiens hopeloze verdediging de nieuw toegekomen vreemdeling eens en voorgoed kon kelderen.

En neen! Savarus is schitterend! Hij laat niet alleen zijn Kobeke vrijspreken, maar slaagt er nog in twee getuigen als de ware schuldlagen te doen ontmaskeren.

Er vertonen zich enkele barsten in de verdediging van de lokale «gens de robe»! En de clerus belast Savarus met haar belangen in een reusachtig zwarte goederen proces, dat het oude klooster, geroofd door de sansculotten, terug aan het kapitel moet bezorgen.

De plaatselijke jacobijnen halen een authentieke Parijse tenor der balie naar Besançon, en het is slechts steunend op twintig eeuwen Frans conservatisme, dat Savarus zijn proces wint!

«A tout seigneur tout honneur»! En de nieuw erkende Bisontijnse glorie offreert zijn Parijse confrater een prachtdejeuner in het onvermijdelijke «Hôtel de la Poste», dat elke Franse provinciestad siert.

En op het einde van de roman zien wij Savarus het hem te klein geworden Besançon verlaten, de politiek, wie weet de Akademie tegemoet.

Vanwaar die liefde van Balzac voor de advocature?

Vanwaar die passie voor de toga?

Vergeeten we niet dat Balzac authentieke rechtstudies heeft gedaan, en verslinderd was op het gloednieuwe wetboek, fris en tintelend van nieuwe vrijheidsideeën, een gevaarlijk tuig voor onbesuisde heethoofden als Balzac, dat wij wel verplicht zijn in het begin van de negentiende eeuw vervaarlijk avantgardistisch te noemen, om zoniet vandaag twee eeuwen achterlijkheid te bekennen.

Het Burgerlijk Wetboek, de akte van geloof, hoop en liefde der internationale Biedermeierei, werd met vrucht door Balzac bestudeerd bij Meester de Merville, avoué, daar men in die tijd geen stage liep bij advocaten, die vrijschutters der procedure, fijne heren die in hun pleidooien eerder door Littré dan door Pothier werden geïnspireerd, maar integendeel bij deugdelijke avoués, waar Balzac dan kennis maakte met de procedure in de dagelijkse, volgens hem al te dagelijkse betekenis van het woord, zodat hij zijn roeping verloor.

Balzac vond dan ook zekere dag volgend bericht in zijn brievenbus: «Monsieur Balzac est prié de ne pas venir à l'étude aujourd'hui, il y a beaucoup d'ouvrage».

* * *

Ik sprak u van de roman van een advocaat, doorlopen wij nu even de roman ener faling!

«Grandeur et décadence de César Birotteau.»

Het episch verhaal van een faling tijdens de Restauratie, waar Balzac leven geeft aan een landgoed, een erfdeel, een fortuin, waar de personages zich ondereen verscheuren met een nooit beleefde grondigheid.

Hier is het centrale figuur: De Faling, Het Failliet, als een antieke schrikgodin: Dulle Griet in crinoline!

Balzac heeft ons de faling beschreven als een dreigend fatum op het burgerdom. Zulk roman schrijven is aan preventief recht doen.

Daarom nam hij als gefaalde geen onwaarschijnlijk machtig magnaat, maar een gepommadeerde parfumeur, wat tot de ambities van elkeen kan behoren, een middenstander die rijkelijk in faling geraakt door het mislukken van één enkele boterbloemmekesoogst.

César Birotteau is een achtenswaardig roman, en men raakt vertederd wanneer men bedenkt dat de makelaars in koffie, de handelaars in zijde, en andere mercantielen van de Restauratie de zondagnamiddag doorvegeeterden met zich te verkneukelen in de tragedie van César Birotteau, die ze zo gezellig konden vermoeden hun concurrent van om de hoek te zijn.

Twee reukwaters «Double Pâte des Sultanes» en «L'eau Carminative» waren de bron van het fortuin van César, die hem alras het erelegioen en een zetel in de handelsrechtbank bezorgden.

Parfumeur blijft bij uw pommades! Dit wijze woord vond geen ingang bij César. Onze Figaro op industriële schaal had de ambitie aan groot-kapitalisme te doen. Hij speculeerde in gronden, hij speculeerde op de termijnmarkt, dit nieuwe precisiewapen der beursmagnaten, dat de aloude «vilis mobiliium possessio» voor goed ongedaan maakte.

César Birotteau was overgeleverd aan een flierefluiter, als bankier vermoed, een notaris die op springen stond, en een handelsreiziger met pretenties van een grondenmakelaar.

César Birotteau verloor op de gronden, een breed-opgezet verkavelingsplan der Madeleinewijk, en verloor op de termijnmarkt. Hij geeft nog een reuzefuif zoals hoort aan een rechter der handelsrechtbank die zijn dochter wil uithuwelijken, een laatste strovuur echter, want zijn notaris gaat op de vlucht.

César Birotteau kan zijn posities niet regulariseren, na enkele koortsachtige dagen is hij verplicht zijn balans neer te leggen.

Zo de godloochening en de ketterij de misdaad waren van de middeleeuwen, is de faling «het» ver-grijp der negentiende eeuw!

Luisteren wij even hoe vader Grandet zijn dochter Eugénie, in die andere beroemde roman van Balzac, kapittelt wanneer deze hem vraagt wat die faling van zijn broeder Charles wel beduidt: «Een baanrover is verkieslijker dan een gefaalde! Hij valt u aan, kan zich verdedigen; hij waagt eerlijk zijn hoofd... maar de andere... enfin, Charles est déshonoré...»

Deze huivering van weerzin die ons toekomt uit het verre Venetië van Shakespeare, waar Shylock recht had op een pond vlees van zijn gefaalde Koopman van Venetië, vervult gans de roman van Balzac.

En het zal volgens handelsrecht zijn dat César Birotteau ten schande der gemeenschap zal gesteld worden.

In 1820 was het getuigenis van burgerzin de nieuwe handelscode van de Usurpateur te bekritisieren, en men vroeg zich trouwens af waarom de koning deze uitvindng van de Korsikaan niet afschafte.

Terwijl het beroemde woord van Napoleon: «*Il importe peu à la nation que le champ soit à Pierre ou à Paul, mais il faut qu'on le sache au plus tôt*», regelrecht leidde naar een vereenvoudigde handels-procedure, beoordeelde vader Balzac de consulaire rechtbanken met onverbiddelijke strengheid. Hij noemde hen: «*De meest bevreemdende rechters die ooit door een gemeenschap uitgevonden werden, die elk ogenblik hun eigen rechtspraak moeten vrezen, zoals die voorzitter der handelsrechtbank die zijn balans heeft dienen neer te leggen.*»

Hoe dan ook, César Birotteau moest de wet der falng ondergaan. En hier doemen dan onmiddellijk de lijkbidders van de gefaalde op, de zo gevreesde «*agents de faillite*».

Want zo de Franse advocaten, destijds, en nu nog, weigeren als curator van een falng op te treden, had de wet van 1807 die zwarte kevers geschapen, die nog te vinden zijn in alle handelsrechtbanken van Frankrijk en Navarra, en die blijkbaar een onfeilbare intuïtie hebben om de candidaat-gefaalden bij de eerste moeilijkheid te diagnosticeren.

De regeling der falng bestond nog in al de gestrengheid der oorspronkelijke bepalingen.

Het was de gefaalde verboden deel te nemen aan de wetgevende verkiezingen, de burgerrechten waren geschorst, het was de gefaalde verboden eretekens te dragen, artikel 455 voorzag zelfs de bijlijfname en de opsluiting van de gefaalde.

De roman «*Prison pour dettes*» heeft dit artikel zelfs voor onderwerp.

En toch, niettegenstaande deze uiterste strengheid, noemt Balzac de falng de meest monsterachtige der gerechtelijke komedies. Vanwaar die falng van de falng?

Balzac maakt zijn roman tot een waar pamflet, een pleidooi tot wetshervorming.

De zware fiscale lasten, de beweerde beïnvloedbaarheid van de rechter-commissaris die zelf handelaar was, en het beruchte artikel 477 zijn zoveel klippen, waartegen de falng te pletter liep.

Art. 477: dat paard van Troje van de gefaalde!

Alzo smokkelt hij zijn sleep toegewijde, fictieve, omgekochte of onverschillige schuldeisers in de vergadering die de syndicus gaat benoemen.

Daar deze agent de vorderingen onderzoekt is de deur geopend voor misbruiken.

De gefaalde benoemt zijn curator, pluist zijn schulden uit, beoordeelt ze en bekonkelt zijn concordaat!

Balzac bekritiseert heel de instelling van de falng, maar geeft ons als troostprijs een schat van gefaalde.

César Birotteau biedt zich aan op de concordataire vergadering met een aanbod van dividend van meer dan 50%. Alle have en goed, al het klatergoud der familie wordt te grabbel gegooid, en de rechter-commissaris is zodanig enthousiast voor zijn modelgefaalde dat hij hem zijn zetel aanbiedt van waaruit hij verder zijn ongekend-hoge dividenden mag uitdelen.

Onze fanatiek-eerlijke gefaalde wil echter veel meer, en beoogt het eerherstel.

De vereffening van activa van de schuldige notaris, de duit voor duit samengespaarde centen, zuur gewonnen met een bloedarmoedig klerkenplaatske en zondagskopijwerk, de toewijding van een negentiende-eeuwse modelechtsnotaris waarvan onze Conscience ook het geheim bezat, en zelfs een gift van Louis XVIII,

samen met het recht terug het erelegioen te dragen, laten César Birotteau toe, na achttien maanden, eerherstel te vragen.

En daar verschijnt César Birotteau, de held van het burgerdom, voor de twaalf raadsheren van het Hof van Beroep.

Het Hof herstelt César Birotteau in eer, zonder beraadslagen. Dat bestond al in die tijd!

En daar daalt onze held de trappen van het paleis af, omgeven door vrienden, supporters en kornuiten, bewonderaars, concurrenten en rivalen en gaat regelrecht naar de beurs, wat hem verboden was tijdens de falng, maar deze opperste vreugde zal hem ontzegd worden, hij sterft een dood als een doodsbeeld: «*Mozes vóór het beloofde land*»: op de trappen der beurs sterft César Birotteau van een authentieke hartinfarctus, de ziekte van de grootfinancier... en het was wellicht de heimelijke hoop van de parfumeur aan een magnatenziekte te sterven op de trappen van het heiligdom van zijn eeuw!

U hoort, de weldenkende freules der vorige eeuw verkneukelden zich in de ingewikkelde doolhoven der falngsprocedure, terwijl wij ons amper wagen aan Françoise Sagan, wier gerechtelijke vrijpostigheden hoogstens tot de bevoegdheid van een marginale enkele rechter behoren.

* * *

Na de burgerlijke zaken, even een strafproces, *Une ténébreuse affaire!*

De roman van een strafonderzoek, de éersteling der serie noire, een adembenemend reportage van een der eerste assisenzaken der Franse geschiedenis: de roman der jury, de incarnatie van democratie en zelfbeschikking, die revolutionaire nieuwigheid door de jacobijnen ingevoerd uit het nog feodale Engeland.

De gegevens zijn geromanceerde werkelijkheid; het is de bewerking van een proces dat Fouché, de perfide waakhond van minstens drie, vier regimes, tijdens het Keizerrijk tegen een reeks emigranten geënsce-neerd heeft.

Een romantisch verhaal der wraak, met veroordeling van vijf zonen van een ge Guillotineerd markies, die terug kwamen op de vadergrond, om een revolutionaire baas Gansendonck, senator van het Keizerrijk, die zich hun voorvaderlijk goed toegeëigend had, zelf te rechten.

Wat de zaak pikant maakte was het feit dat de Ci-Devants vervolgd werden voor sequestratie, niemand had immers de senator teruggevonden na de beweerde ontvoering; het blijkt makkelijker een levende senator te vinden dan een dode.

Dit imbroglío geeft gelegenheid aan Balzac een nieuw advocatentype te scheppen, de verdediger van de markiezenkinderen, Maitre de Granville.

De eeuw was aan de opoffering en de generositeit, en daar scheidt ons Balzac een advocaat die hij zelf letterlijk vergelijkt met de grote Berryer, de beroemde pleiter van het midden der vorige eeuw.

En zo de balie van Arras een Robespierre gaf aan de revolutie, en deze van Parijs een Fouquier-Tinville, doodgravers van de privileges van hun vroeger beroep, waarin ze trouwens nooit geschitterd hadden, dan prijkt daar aan het hoofd der door de wet van Ventôse XII herworden balie, een de Granville, schuilnaam voor Berryer zelf, de bekende legitimist die bij de verdediging van een groot soldaat van Napoleon, voor een krijgsraad van de Restauratie durfde zeggen: «*Il ne serait pas tolérable que le Roi aille relever les blessés sur les champs de bataille, pour les conduire à l'échafaud.*»

Balzac en Berryer! Rodin heeft Balzac gebeeldhouwd in hetzelfde forse graniet als Berryer staat te prijken in de wandelzaal van het Parijse gerechtshof, als een mastodont van recht, billijkheid en équiteit, een rots te midden van zijn tijd, een mijlpaal, de bezinning van de negentiende eeuw, die in aartslelijke gebouwen, met een aartsvervelende kunst, mensen heeft gevormd en instellingen, waartegen wij al vijftig jaar trachten te reageren, zonder te durven toeslaan, uit werkelijke angst niet in staat te zijn de plaats te vullen die de leegte van het neerhalen van zulke waarden zou veroorzaken.

de Granville wordt in « Une ténébreuse affaire » bedacht met die verpletterende rol, namelijk zoals Balzac zegde, een waarschijnlijke roman der verdediging te plaatsen tegen de onwaarschijnlijke roman van de beschuldiging, en hij legt verder zijn held de eeuwgeware woorden van de grote president d'Harlay

in de mond: « Zo men mij beschuldigde de torens van Notre Dame gestolen te hebben, zou ik beginnen met te vluchten! »

Maar verlaten wij het rumoer der assisenzaal en de titanenstrijd die de Granville en de Procureur-Generaal leveren.

Mijneren we even op die onvergetelijke hulde die de Montesquieu in zijn « Lettres Persanes » ons beroep toesturt: « Les magistrats en France ont des livres vivants qui sont les avocats; ils travaillent pour eux, et se chargent de les instruire » en wij kunnen er nederig bijvoegen « Een groot romancier heeft zijn prachtig werk aan het beroep en het vrijheidsideaal van deze advocaten opgedragen. »

VERRIJKEN Emiel,
Advocaat te Antwerpen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 29 juni 1959.

Voorzitter: M. de Clippele.

Raadsheer-Verslaggever: M. de Bersaques.

Advocaat-Generaal: M. F. Dumon.

Handel in vlees. — Verkoop van pakjes soep in beenhouwerijen. — Pakjes dienende tot het kruiden en bereiden van vlees. — Normaal gebruik van dergelijke pakjes. — Dispositief van vonnis niet wettelijk gerechtvaardigd.

In een beenhouwerij worden « pakjes soep » verkocht welke geen vlees inhouden doch wel kippenvlees. Valt de verkoop van dergelijke pakjes onder het verbod voorzien door het K.B. van 12 december 1955 ?

Wanneer door de verkoper beweerd wordt dat dergelijke pakjes produkten zijn « dienende tot het kruiden en bereiden van vlees » en het vonnis, dat veroordeelt, enkel verklaart dat die pakjes « normaal niet gebruikt worden om vlees te bereiden » is het dispositief van het vonnis niet wettelijk gerechtvaardigd en dient het verbroken.

Van Lantschoot.

Gelet op het bestreden vonnis, gewezen in hoger beroep op 25 oktober 1958, door de Correctionele Rechtbank te Gent;

Over het derde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1, inzonderheid 1, littera h en 1 laatste alinea van littera h, van het koninklijk besluit van 12 december 1955 betreffende de vleeswinkels en de daarbij behorende bereidingswerkplaatsen, 1, inzonderheid 1 en 6, en 27 van de wet dd. 5 september 1952 betreffende de vleeskeuring en de vleeshandel, 4 van het ministerieel besluit van 11 februari 1948 betreffende de bijzondere voorwaarden voor het verlenen van vergunningen aan kleinhandelaars in vleeswaren, aan de beenhouwers en aan de spekslagers, en 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden vonnis de ten laste van de aanlegster in verbreking gelegde betichting bewezen verklaard heeft, om de redenen namelijk, enerzijds,

dat de pakjes Royco-soepen welke geen vlees bevatten in een vleeshouwerij niet zouden mogen verkocht worden, vermits ze niet meer als vlees dan wel als bereiding van vlees mogen beschouwd worden, terwijl de inhoud dezer pakjes normaal niet wordt gebruikt om vlees te bereiden, anderzijds, dat kippenvlees evenwel niet valt onder het begrip « vlees » in de zin van de genoemde regeling, vermits pluimvee niet begrepen is onder het slachtvee,

dan wanneer — eerste onderdeel — artikel 1 van het koninklijk besluit van 12 december 1955 in de vleeshouwerijen slechts de verkoop verbiedt van andere produkten dan vlees, vleeswaren en verduurzaamde of bewerkte produkten dienend tot het kruiden en het bereiden van vlees,

dan wanneer de bewering dat de inhoud van de pakjes soep, welke geen vlees bevatten, normaal niet gebruikt wordt om vlees te bereiden, niet betekent dat het niet dient tot het kruiden en het bereiden van vlees;

dan wanneer — tweede onderdeel — artikel 27 van de wet van 5 september 1952 de mogelijkheid voorziet de bepalingen van hoofdstuk 1 van die wet uit te breiden tot pluimvee, daar het woord « vlees » dat voorkomt in artikel 1, littera h, van het koninklijk besluit van 12 december 1955, moet verstaan worden in zijn gewone zin, en dus ook het vlees van pluimvee omvat en, dan wanneer, eindelijk, de eindalinea van littera h van dat artikel 1, wat de bij de inwerking-treding van het koninklijk besluit van 12 december 1955 geëxploiteerde bedrijven betreft, voorziet dat, zolang deze niet van exploitant verwisselen, de lokalen slechts moeten voldoen aan de voorwaarden vermeld in artikel 4 van het ministerieel besluit van 11 februari 1948, welk geenszins verbiedt de lokalen van een vleeshouwerij te doen dienen voor de verkoop van andere produkten dan vlees, vleeswaren en verduurzaamde of bewerkte produkten dienend tot het kruiden en het bereiden van vlees, en dan wanneer dus de beslissing dat de pakjes soep welke geen vlees bevatten, of welke pluimveevlees bevatten, in de vleeshouwerijen niet mogen verkocht worden, niet wettelijk gemotiveerd is;

Overwegende dat aanlegster vervolgd werd wegens overtreding van de bepalingen van artikel 1 h van het koninklijk besluit van 12 december 1955 dat bepaalt: « de lokalen mogen alleen gebruikt worden

voor de handel in vlees, vleeswaren en verduurzaamde of beperkte produkten dienend tot het kruiden en het bereiden van vlees »;

Overwegende dat het vonnis beslist dat aanlegster zich schuldig gemaakt heeft aan dit misdrijf daar ze in haar vleeswinkel te koop aangeboden had « pakjes soep » welke geen vlees inhielden, in de zin van bedoeld koninklijk besluit maar wel « kippenvlees »;

Overwegende dat aanlegster in haar conclusies had staande gehouden — de termen zelve van het hierboven vermeld artikel overnemende — dat die « pakjes soep » produkten waren dienend tot het kruiden en het bereiden van vlees »;

Overwegende dat om aanlegster schuldig te verklaren het vonnis beslist dat die « pakjes » normaal niet gebruikt worden om vlees te bereiden »;

Dat zodoende het vonnis zijn dispositief niet wettelijk gerechtvaardigd heeft;

Om deze redenen,

Verbreekt het bestreden arrest;

Beveelt dat melding van ondehavig arrest zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing;

Laat de kosten ten laste van de Staat;

Verwijst de zaak naar de correctionele rechtbank te Dendermonde, zetelende in hoger beroep.

NOOT: Het vonnis van de Corectionele Rechtbank te Gent van 25 oktober 1958, verbroken door bovenstaand arrest, stelde voorop dat pakjes soep normaal niet gebruikt worden om vlees te bereiden, en, zo dezen geen vlees of vleesextract bevatten, niet mogen verkocht worden in beenhouwerijen.

Het Hof van Verbreking heeft deze beslissing verbroken, omdat, op basis van de tekst van artikel 1, 1° h. K.B. 12 december 1955, alle verduurzaamde of bewerkte produkten welke *kunnen* dienen tot het kruiden en bereiden van vlees, buiten de toepassing vallen van deze verbodsbepaling.

Talrijke beenhouwers over het ganse land worden vervolgd om in hun beenhouwerij verpakte soep te koop te stellen, op basis van voornoemd Koninklijk Besluit, ingevolge een verkeerde interpretatie van de doeleinden van deze wetsbepalingen, door het Ministerie van Openbare Gezondheid en van het Gezin in haar onderrichtingen aan de Rijkswacht.

Ten onrechte immers wil men een economische reglementering doorvoeren aan de hand van een Koninklijk Besluit dat alleen de openbare gezondheid en hygiëne beschermt in verband met de handel in vlees en aanverwante produkten. Als uitvoeringsbesluit van de wet van 5 september 1952 op de expertise en de handel van vlees, heeft voornoemd koninklijk besluit geen andere draagwijdte dan de zorg voor de hygiënische inrichting en uitbating van beenhouwerijen en aangehechte bereidingswerkplaatsen.

De politierechtbanken hebben ingezien dat enerzijds de verpakte soepen hetzij als produkt op basis van vlees of vleesnat bereid, hetzij als verduurzaamd produkt dienend tot het bereiden van vlees, moeten beschouwd worden en anderzijds deze verpakte soepen op hygiënisch gebied onberispelijk zijn.

Het Hof van Verbreking bevestigt dus in bovenstaand arrest, een praktisch eensgezinde rechtspraak.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 11 mei 1959.

Voorzitter: M. de Clippele.

Raadsheer-verslaggever: M. Halleman.

Advocaat-generaal: M. Dumon.

Arbeidsongevallen. — Betekenis van het begrip « gelastigde » (préposé) in art. 19 van de wet op de arbeidsongevallen.

Het begrip « gelastigde » in de Nederlandse tekst en « préposé » in de Franse tekst van artikel 19 van de wet op de arbeidsongevallen stemt in betekenis volkomen overeen met het begrip van « aangestelde » (préposé) in artikel 1384 B.W.

Bottu t/ N.V. Assurances Liégeoises.

Gelet op het bestreden arrest, op 15 oktober 1958 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1384 van het Burgerlijk Wetboek, 19 van de bij koninklijk besluit van 28 september 1931 samengeschatelde wetten op de arbeidsongevallen, 97 van de Grondwet,

doordat het bestreden arrest, na vastgesteld te hebben 1) dat ten gevolge van een auto-ongeval, eiser Bottu door een vroegere in kracht van gewijsde getreden beslissing op strafgebied veroordeeld werd onder meer uit hoofde van onvrijwillige slagen en verwondingen aan Juffrouw Smets, die de aangestelde was van Lenaerts Maurice, 2) dat het kwestieus auto-ongeval een arbeidsongeval was, 3) dat eiser Bottu op het ogenblik van het ongeval de aangestelde was van Lenaerts, in de zin van artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek, beslist heeft dat verweerster « Assurance Liégeoise » ontvankelijk was om, als burgerlijke partij, een eis tot betaling van schadevergoeding tegen eiser Bottu in te leiden, de exceptie van niet-ontvankelijkheid door eiser Bottu ingeroepen op grond van artikel 19, alinea 2, van de samengeschatelde wetten op de arbeidsongevallen afgewezen heeft, en eiser veroordeeld heeft aan verweerster « Assurance Liégeoise » de sommen van 19.256 frank en 13.241 frank te betalen, met de gerechtelijke intresten en de kosten, en die beslissing gestaafd heeft op de overweging dat eiser Bottu door geen bezoldigd arbeidscontract met Lenaerts verbonden was, dat hij bijgevolg geen « werkmans of gelastigde » was in de zin van artikel 19 van de samengeschatelde wetten en dat de slachtoffers van een arbeidsongeval of hun rechthebbenden ontvankelijk waren om tegen hem een eis tot schadevergoeding in te leiden volgens de rechtsregels van het gemeen recht,

eerste onderdeel: dan wanneer de eis tot schadevergoeding volgens het gemeen recht tegen de voor de gevolgen van een arbeidsongeval verantwoordelijke persoon, niet ontvankelijk is telkens als deze persoon de aangestelde was van het bedrijfshoofd van het slachtoffer,

dan wanneer artikel 19 van de samengeschatelde wetten geenszins toelaat dergelijke eis tot schadevergoeding in te leiden tegen een aangestelde die niet met het bedrijfshoofd door een bezoldigd arbeidscontract verbonden is;

Overwegende dat aanlegger bij arrest op 4 juni 1958 door hetzelfde hof van beroep gewezen en dat niet door een voorziening aangevochten werd, definitief op

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

de openbare vordering veroordeeld werd en in de kosten van die vordering verwezen werd ;

Overwegende dat het bestreden arrest uitsluitend, opzichts aanlegger, nopens de burgerlijke eisen tegen hem ingesteld, uitspraak deed ;

Overwegende dat de voorziening alleen gericht is tegen de burgerlijke partij « Assurance Liégeoise » ;

Overwegende dat verweerster zich burgerlijke partij aangesteld had tegen aanlegger, die vervolgd werd om onvrijwillige slagen en verwondingen onder andere aan juffrouw Smets veroorzaakt te hebben, ten einde de terugbetaling te bekomen van de vergoedingen welke zij, bij toepassing van de samengeschatte wetten betreffende de vergoeding van de schade voortspuitende uit arbeidsongevallen, aan dat slachtoffer uitbetaald had ;

Overwegende dat de bepalingen van artikel 19 van die samengeschatte wetten inroepende, aanlegger opgeworpen had dat de eis van verweerster, gesteund op zijn burgerlijke aansprakelijkheid volgens het gemeen recht, wettelijk uitgesloten was daar hij op het ogenblik waarop het ten laste gelegde feit gepleegd werd een aangestelde was van Lenaerts Maurits en dat juffrouw Smets insgelijks « in dienst » van deze laatste was ;

Overwegende dat het bestreden arrest, dat vaststelt dat « het dienstverband Lenaerts-Smets niet betwist wordt », bedoeld verweermiddel van aanlegger ongegrond verklaart omdat, zelfs aangenomen dat deze laatste een aangestelde van Lenaerts was in de zin van artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek, die omstandigheid ter zake niet volstaat om de hierboven vermelde bepalingen van artikel 19 toepasselijk te maken daar « aanlegger te vergeefs het begrip van ondergeschikte of aangestelde in de zin van artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek wil gelijkstellen met het begrip van dienstverband voorzien in de wet op de arbeidsongevallen... dat de werknemer of « gelastigde » in de zin van de wetten op het arbeidscontract en op de arbeidsongevallen niet alleen onder het gezag, de leiding en de bewaking werkt van een bedrijfshoofd of patroon, maar ook tegen bezoldiging zijn diensten verstrekt » ;

Overwegende dat het begrip « gelastigde » in de nederlandse tekst van artikel 19 en « préposé » in de franse tekst een identieke betekenis heeft als in artikel 1384 van het Burgerlijk Wetboek ;

Dat aldus het arrest artikel 19 van de samengeschatte wetten betreffende de vergoeding van de schade voortspuitende uit arbeidsongevallen geschonden heeft en dat het eerste onderdeel gegrond is ;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest in zover het over de eis van de burgerlijke partij « Assurance Liégeoise » uitspraak gedaan heeft ;

Verwerpt de voorziening voor het overige ;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest op de kant van de ten dele vernietigde beslissing zal gemaakt worden ;

Veroordeelt aanlegger tot $\frac{1}{4}$ en verweerster tot de $\frac{3}{4}$ van de kosten ;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar het Hof van beroep te Gent.

NOOT : Verg. o.a. in dezelfde zin Cass. 3 april 1913 met conclusies van procureur-generaal Terlinden, Pas. 1913, I, 168 en Cass. 22 november 1915, Pas. 1915/1916, I, 430.

RAAD VAN STATE

6e Kamer. — 18 juni 1959.

Voorzitter : M. Vauthier.

Raadsheren : M.M. Declaire en Coyette.

Auditeur-generaal : M. Perin.

Advocaat : Mr J. Michel.

Jachtrecht op de goederen der gemeente. — Afstand. — Goedkeuring der Bestendige Deputatie. — Weigering. — Machtsoverschrijding.

Door de gemeente wordt een jachtrecht op haar goederen aan een particulier toegestaan voor een termijn van negen jaar met goedkeuring van de gemeenteraad. Na het overlijden van de huurder staat zijn weduwe dit jachtrecht af aan een ander persoon en deze akte van afstand wordt door de gemeenteraad eveneens goedgekeurd.

Vooraleer deze afstand en de beslissing van de gemeenteraad, die haar goedgekeurde, door de Bestendige Deputatie bekrachtigd waren, trok de weduwe deze afstand terug en vernietigde de overeenkomst.

Dientengevolge onthield de Bestendige Deputatie haar goedkeuring aan de beslissing van de gemeenteraad en hiertegen werd beroep aangetekend bij de Raad van State door degene die eerst de afstand van het jachtrecht had bekomen.

De Raad van State beslist dat de Bestendige Deputatie haar macht is te buiten gegaan door haar goedkeuring te weigeren aan een beslissing die de rechten van de gemeente ongeschonden laat en uitwerking verleent aan een regelmatig tussen partijen gesloten overeenkomst, om toe te laten dat een eenzijdige opzegging van die overeenkomst uitwerking zou kunnen hebben.

Hut Justin t/ Bestendige Deputatie van de provinciale Raad van Luxemburg en de gemeente Ruette.

Arrest Nr 7149

Gezien het op 22 september 1958 ingediende verzoekschrift, waarbij Justin Hut de nietigverklaring vordert van de beslissing van de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad van Luxemburg van 24 juli 1958, waarbij goedkeuring wordt onthouden aan de beslissing van de gemeenteraad van Ruette van 24 mei 1958 houdende goedkeuring van de afstand van de huur op 16 december 1957 overeengekomen tussen de weduwe Daine en verzoeker ;

.....

Overwegende dat de toewijzing van het jachtrecht op de goederen van de gemeente Ruette voor een termijn van negen jaar, aan Cyrille Daine, op 21 maart 1957 door de gemeenteraad van Ruette is goedgekeurd ; dat de huurder op 3 december 1957 overleden is ; dat zijn weduwe op 16 december 1957 de huur bij geregistreerde akte aan verzoeker heeft afgestaan ; dat, begin 1958, een genaamde Wathélet, die als borg van de overledene is vermeld in de toewijzingsakte, aanspraak heeft gemaakt op de uitoefening van het jachtrecht ; dat hij die aanspraak heeft doen gelden bij de gemeenteraad van Ruette en bij de gouverneur van Luxemburg ;

Overwegende dat het regelmatig goedgekeurde bestek betreffende de verhuring van het jachtrecht op de goederen van de gemeente Ruette in artikel 10 bepaalt dat onderverhuring en afstand van de huur alleen mag plaats hebben met goedkeuring van de

bevoegde overheden; dat de gemeenteraad van Ruette de akte van afstand tussen de weduwe Daine en verzoeker op 24 mei 1958 heeft goedgekeurd;

Overwegende dat de weduwe Daine op 6 juni 1958 een tot de gemeenteraad van Ruette en tot de gouverneur gerichte «verklaring» heeft opgesteld, waarin zij liet weten dat haar man zich met de genaamde Wathélet en met een zekere Pierre had geassocieerd voor de uitoefening van het jachtrecht, dat zij de tussen haar en verzoeker tot stand gekomen overeenkomst van afstand «vernietigde», aangezien deze overeenkomst nog niet door de Bestendige Deputatie was goedgekeurd en dus nog geen uitwerking had;

Overwegende dat de Bestendige Deputatie op 24 juli 1958 goedkeuring onthield aan de beslissing van de gemeenteraad van Ruette van 24 mei 1958; dat de gouverneur de arrondissementscommissaris in de volgende bewoordingen kennis gaf van de motivering der beslissing waarbij goedkeuring werd onthouden:

«In aansluiting op uw verslag van 1 juli dezer, heb ik de eer U de beslissing van de gemeenteraad van Ruette van 24 mei 1958 betreffende de afstand van de huur van de gemeenteljacht aan de heer Hut Justin, te Signeulx, terug te zenden, aan welke beslissing de Bestendige Deputatie goedkeuring heeft onthouden.

»Aangezien Mevr. Daine, weduwe van de eerste huurder, deze overeenkomst tot afstand heeft opgezegd, en aangezien artikel 1742 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat een huurcontract niet wordt ontbonden door de dood van de huurder, moet bedoelde huur van de jacht normaal voortgaan ten bate van Mevr. Daine en van degenen die zich met haar hebben geassocieerd.

Wanneer U het gemeentebestuur van Ruette hiervan kennis geeft, zult U er ook op wijzen dat de heer Hut van de Registratie het evenredig recht kan terugvorderen dat ten onrechte werd geheven op de overeenkomst van 16-12-1957; deze overeenkomst was immers onderworpen aan de schorsende voorwaarde van de goedkeuring door de Bestendige Deputatie»;

Overwegende dat verzoeker voor de Raad van State de nietigverklaring vordert van de beslissing van de Bestendige Deputatie van 24 juli 1958; dat hij betoogt, dat de afstand regelmatig was ten aanzien van de burgerlijke wet en dat de gemeenteraad die afstand had goedgekeurd, zodat de Bestendige Deputatie haar bevoegdheid te buiten is gegaan door zich uit te spreken over de gevolgen van een burgerrechtelijk contract tussen particulieren;

Overwegende dat de Bestendige Deputatie in hoofdzaak betoogt, dat de overeenkomst tot afstand, aangezien zij aan een schorsende voorwaarde was onderworpen, in dit geval de goedkeuring door de Bestendige Deputatie overeenkomstig het bestek, niet volmaakt was vóór die goedkeuring, dat zij derhalve kon worden ingetrokken; dat, wat de administratieve voorschriften betreft, het optreden van de Bestendige Deputatie steunde op artikel 81 van de Gemeentewet en op artikel 10 van het bestek;

Overwegende dat beslissingen die de Bestendige Deputatie krachtens artikel 81 van de Gemeentewet neemt weliswaar niet moeten worden gemotiveerd, maar dat het de Raad van State toekomt aan de hand van de gegevens van het dossier na te gaan of de toezichthoudende overheid binnen de grenzen is gebleven van haar opdracht van toezicht die tot doel heeft ervoor te waken dat geen afbreuk wordt gedaan aan het algemeen belang of aan het belang van de ondergeschikte gezagslichamen zelf;

Overwegende dat de Bestendige Deputatie in dit

geval haar bevoegdheid te buiten is gegaan door goedkeuring te weigeren aan een beslissing die de rechten van de gemeente ongeschonden laat en uitwerking verleent aan een regelmatig tussen partijen gesloten overeenkomst, om toe te laten dat een eenzijdige opzegging van die overeenkomst uitwerking zou kunnen hebben;

Besluit:

Artikel 1. De beslissing van 24 juli 1958 van de Bestendige Deputatie van de Provinciale Raad van Luxemburg wordt vernietigd.

Artikel 2: De kosten, bepaald op 750 frank, komen ten laste van de Staat (Ministerie van Binnenlandse Zaken).

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 10 juni 1959.

Voorzitter: M. Van Hal.

Raadsheren: MM. de la Vallée Poussin en Colson.
Advocaat-generaal: M. van den Eynde de Rivieren.
Advocaten: Mrs. Guislain en Seghers.

Echtscheiding. — Dissimulatie van de ongeschiktheid van de man om het huwelijk te voltrekken. — Weigering zich deswege door geneesheren te laten behandelen. — Bewijs van feiten, die niet in het verzoekschrift zijn vermeld, is niet in strijd met artikel 236 B.W.

Bij het aangaan van het huwelijk kan de dissimulatie van vroegere erge feiten een zware belediging uitmaken. Aldus zal de dissimulatie van de ongeschiktheid van de man om zijn echtelijke plicht te vervullen een zware belediging opleveren, indien de gevolgen ervan na het huwelijk voortduren, en daardoor een beledigende toestand voor de echtgenote wordt geschapen. Ongeacht de vraag of deze toestand al dan niet geneeslijk is, is de weigering om zich deswege door geneesheren te laten behandelen op zichzelf als een zware belediging te beschouwen.

Het bewijs van niet in het verzoekschrift vermelde feiten, die echter met de andere aangehaalde beledigingen nauw verbonden zijn en van aard om deze toe te lichten, is, ofschoon zij geen nieuwe grond tot echtscheiding kunnen opleveren, door artikel 236 B.W. niet verboden.

P. t/ C.

Gezien de stukken der rechtsvordering, en namelijk, in regelmatige vorm:

1° het tussenvonnissen op 21 januari 1957 door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen gewezen, op 5 juni 1957 betekend;

2° het eindvonnis op 23 juni 1958 bij dezelfde rechtsmacht geveld, waarvan geen akte van betekening voorgebracht wordt;

3° de akte van beroep tegen voormeld vonnis door oorspronkelijke eiseres aangetekend, op 23 juli 1958 betekend;

4° de akte van beroep door oorspronkelijke verweerder, eiser in wedereis, tegen beide vermelde vonnissen aangetekend, op 28 augustus 1958 betekend;

Gehoord, partijen in hun middelen en besluiten, deze

van oorspronkelijke verweerder, eiser op tegeneis, incidenteel beroep bevattende tegen het vonnis van 23 juni 1958, in zover dit zijn wedereis tot echtscheiding afwees ;

Aangezien de beroepen sub Nrs. 36.412 en 36.442 van de algemene rol ingeschreven samenhangend zijn ; dat het belang van een goede rechtsbedeling vereist dat ze bij een enkel arrest beslecht worden ;

Aangezien de beroepen regelmatig zijn naar vorm en tijd, al is het incidenteel beroep van oorspronkelijke verweerder, eiser in wedereis, gelet op zijn hoofdberoep, overbodig ; dat hun ontvankelijkheid niet betwist wordt ;

* * *

Overwegende dat appellante, oorspronkelijke eiseres, een eis tot echtscheiding instelde, op grond van zware

Overwegende dat appellant, oorspronkelijke verweerbeledigingen ;

der, bij wijze van wedereis, op zijn beurt een eis tot echtscheiding instelde ;

Overwegende dat bij tussenvonnis dd. 21 januari 1957, de eerste rechter oorspronkelijke eiseres toeliet een reeks feiten te bewijzen bij alle middelen als naar recht, getuigen inbegrepen ;

Dat bij eindvonnis dd. 23 juni 1958, hij beide vorderingen afwees ;

* * *

Beroep tegen het tussenvonnis :

Overwegende dat appellant deze beslissing slechts als grief aanrekent appellante tot het bewijs toegelaten te hebben van de eerste drie feiten ;

* * *

1. Overwegende dat appellant staande houdt dat het aanbod van bewijs betreffend het eerste feit onontvankelijk zou zijn om reden dit laatste het huwelijk van partijen zou voorafgegaan zijn ;

Overwegende dat een der voorwaarden vereist opdat een feit een oorzaak tot echtscheiding zou uitmaken, is dat het het huwelijk zou opvolgen, of allerminst met het afsluiten van hetzelfde zou samengaan ;

Overwegende dat rechtsleer en rechtspraak evenwel het eens zijn om te verklaren dat de dissimulatie van erge vroegere feiten bij het afsluiten van het huwelijk desgevallend een zware belediging kan uitmaken ; dat zulks inderdaad een bedrog is tegen de andere echtgenoot ; dat het namelijk aangenomen wordt dat de dissimulatie door de man van zijn ongeschiktheid om zijn echtelijke plicht te vervullen een zware belediging uitmaakt, indien de gevolgen ervan na het huwelijk voortduren en uit dien hoofde een beledigende toestand voor de echtgenote scheidt (De Page, T. I, n° 853 - 4^e en 852 ; Deckers, T. I, n° 273 ; Prof. Claude Renard, Rev. Crit. de Jur. B. 1950, blz. 231, n° 28, en zelfde Tijdschrift 1953, blz. 152, n° 22 ; R.P.D.B. V^o Divorce n° 74 en 75) ;

Overwegende dat appellant te vergeefs beweert dat het eerste feit niet vatbaar zou zijn voor tegenbewijs, om reden het bewustzijn in het hoofde van appellant, van deze ongeschiktheid een zuiver subjectief concept zou uitmaken ;

Dat het hem inderdaad vrijstond bij alle middelen als naar recht te bewijzen hetzij dat hij in staat was het huwelijk te voltrekken, hetzij dat hij zijn ongeschiktheid slechts na het afsluiten van het huwelijk ontdekte ;

Overwegende dat uit deze beschouwingen voortvloeit dat het eerste feit doeltreffend is en dat de eerste

rechter appellante met reden tot het bewijs ervan toeliet ;

* * *

2. Overwegende dat appellant beweert dat het tweede feit slechts doeltreffend zou zijn, zo het moest vaststaan dat kwestieuze ongeschiktheid geneesbaar was ; dat appellante niet aanbiedende zulks te bewijzen, het feit zou verworpen moeten worden ;

Overwegende evenwel dat het feit van geweigerd te hebben « te trachten zijn lichamelijke ongeschiktheid te verhelpen door zich minstens bij bevoegde geneesheren te laten behandelen ofschoon appellante hem zulks herhaaldelijk met aandrang vroeg en zelfs de voorbereidende voetstappen aanwendde » bij verscheidene artsen totaal onafhankelijk is van het punt te weten of deze aandoening geneesbaar was of niet ; dat het trouwens op zichzelf een zware belediging uitmaakt ;

Overwegende dat het feit anderzijds ongetwijfeld vatbaar is voor tegenbewijs ; dat het appellant bovendien principieel geoorloofd is te bewijzen dat een behandeling in ieder geval ondoeltreffend zou gebleven zijn ;

Overwegende dat het tweede feit aldus terecht als dienend bij de eerste rechter aangezien werd ;

* * *

3. Overwegende dat appellant aanvoert, betreffende het derde feit, dat de hem verwetene uitlatingen, dagtekenend van januari 1956, niet voorzien waren in het inleidend verzoekschrift tot echtscheiding ; dat het bewijs ervan dienvolgens, krachtens artikel 236 van het Burgerlijk Wetboek, niet mocht toegelaten worden ;

Overwegende dat het hier echter een feit geldt dat aan de andere ingeroepene zware beledigingen nauw verbonden is en dat van aard is om deze te verlichten en kracht bij te zetten ; dat het nochtans geen nieuwe grond tot echtscheiding uitmaakt ; dat het bewijs ervan aldus door artikel 236 van het Burgerlijk Wetboek niet verboden wordt (R.P.D.B. V^o Divorce, n° 117 ; Cass. 22 februari 1844, Pas. I, 142 ; Brussel, 13 december 1889, J.T. 1512) ;

Dat het derde feit derhalve doeltreffend is en dat de eerste rechter oordeelkundig het bewijs ervan toeliet ;

Overwegende dat uit voorgaande bestanddelen voortvloeit dat het beroep tegen het tussenvonnis dd. 5 juni 1957 ongerechtvaardigd is ;

* * *

Beroep tegen het eindvonnis :

A. Hoofdeis :

Overwegende dat het vaststaat en niet betwist wordt dat het huwelijk tussen partijen op 20 september 1952 afgesloten niet voltrokken werd ;

Dat bij kerkelijke beslissing dd. 12 januari 1959 trouwens vrijstelling van de banden van het huwelijk verleend werd wegens niet voltrekking van dit laatste ;

Overwegende dat appellant bekent dat appellante « lichamenlijk en organisch geschikt » was om het huwelijk te voltrekken ;

Overwegende anderzijds, dat luidens de verklaringen van tweede, vierde, zevende, achtste en negende getuige, appellante hun, in tempore non suspecto, de kwestieuze lichamelijke ongeschiktheid van haar echtgenoot onthulde ;

Dat appellant trouwens aan achtste getuige zijn ongeschiktheid bekende, er bij voegende dat ze te

wijten was aan het onmogelijke leven dat hij vóór zijn huwelijk bij zijn ouders verduren moest ;

Overwegende dat appellant weliswaar een attest neerlegt van Dr Mingers dd. 21 februari 1958, luidens hetwelke zijn genetische organen anatomisch normaal zijn ;

Dat deze vaststelling echter hoegenaamd niet aantoonde dat appellant werkelijk in staat zou zijn zijn echtelijke plicht te vervullen ;

Overwegende dat het anderzijds uit een schrijven van dezelfde arts dd. 9 april 1956 blijkt dat een neurologisch onderzoek van appellant overwogen werd, en zulks ontegensprekelijk wegens de staat waarin appellant verkeerde op genetisch gebied ;

Overwegende dat appellant niet bewijst, en niet aanbiedt het te doen, dat het niet voltrekken van het huwelijk aan de tegenpartij zou te wijten zijn ;

Overwegende dat uit deze beschouwingen blijkt dat appellante gerechtigd is te bevestigen dat haar echtgenoot niet in staat was het huwelijk te voltrekken ;

* * *

Overwegende dat het nochtans uit het getuigenverhoor noch uit de andere bestanddelen van de zaak spruit dat appellant zijn ongeschiktheid voor zijn huwelijk zou gekend hebben ;

Dat de aantijging van dissimulatie — feit één — door appellante geuit, als onbewezen voorkomt ;

Overwegende dat zulks niet belet ;

1° dat appellant in de loop van zijn huwelijk zijn ongeschiktheid heeft moeten constateren ;

2° dat spijts het aandringen van zijn echtgenote, hij zich niet liet verzorgen ; dat te dien opzichte het attest door appellant neergelegd niet bewijst dat hij zich aan de vereiste medische behandeling zou onderworpen hebben ;

Overwegende dat hij weliswaar aanvoert dat hij gerechtigd was zich neer te leggen bij de diagnose van bewuste geneesheer ; dat hij echter in gebreke blijft deze nader te bepalen ; dat hij bovendien niet beweert ongeneesbaar te zijn ;

Dat het feit dat appellant zich tot neuroloog Ludo Van Bogaert niet wendde voldoende blijkt uit het attest door deze verleend ;

Dat het feit dat appellant slechts eenmaal een geneesheer raadpleegde en zich verder niet meer liet verzorgen, door de zevende getuige wordt bevestigd ;

Overwegende dat het tweede feit derhalve ten genoegen van recht bewezen wordt ;

Dat hieruit voortvloeit dat appellant te kort kwam aan een essentiële verplichting door het huwelijk opgelegd ; dat zijn houding inderdaad mag gelijk gesteld worden met de weigering zijn echtelijke plicht te vervullen ;

* * *

Overwegende dat wat de andere ingeroepen feiten betreft, het namelijk blijkt :

a) uit de verklaring van de achtste getuige, dat ter gelegenheid van een hevige twist, appellant zijn echtgenote op grove wijze uitschold ;

b) uit de verklaring der vijfde en achtste getuige, dat ze respectievelijk constateerden dat appellante op zekere dag een schram boven de lip en een andere dag littekens op de neus droeg, dewelke ze beweerde tijdens een ruzie met haar echtgenoot opgelopen te hebben ;

c) uit de verklaring van de vijfde getuige, dat in juni 1955, appellante, die erg ziek scheen te zijn, van uit de tweede verdieping naar de eerste verdieping kwam, om persoonlijk een geneesheer op te bellen, zulks om reden, zo zegde ze, haar echtgenoot het niet wilde doen ;

Overwegende dat voormelde feiten ontegensprekelijk een beledigend karakter bieden en dat ze, gevoegd bij de weigering van appellant zich te laten verzorgen, de vordering tot echtscheiding door appellante ingesteld ruimschoots rechtvaardigen ;

Overwegende dat om oordeelkundige redenen, die het Hof aanneemt, de eerste rechter de schriftelijke verklaring van de heer Pirard Maurice van de hand wees ;

Overwegende dat appellante uitdrukkelijk verklaart afstand te doen van haar recht op een onderhoudsgeld na echtscheiding, op grond van artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek ;

* * *

Wedereis :

Overwegende dat appellant zijn wedereis tot echtscheiding steunt op de omstandigheid dat appellante tot staving van haar eis zwaarwichtige en totaal valse grieven zou geformuleerd hebben ;

Dat de meeste van die feiten bewezen zijnde, de wedereis klaarblijkelijk als ongegrond voorkomt ;

.....

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 26 maart 1959.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Santenaire en Beeckman.

Advocaat-generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs. De Cordier en Collard.

Lichting van een gezonken vaartuig door de overheid. — Gebondenheid van de eigenaar van het vaartuig, niet van de eigenaar van de lading tot terugbetaling van de lichtingskosten. — Verhaalsmogelijkheid deswege van de eigenaar van het vaartuig tegen die van de lading. — Beperking van de aansprakelijkheid van de eigenaarschipper voor deze kosten.

Uit geen enkele wetsbepaling blijkt, dat de eigenaar van het schip en de eigenaar van de lading hoofdelijk gehouden zijn tot betaling van de kosten der lichting van het schip en van de lading.

Blijkens de bepalingen van de wetgeving op de scheepvaart kunnen alleen de eigenaar en de schipper worden aangesproken tot terugbetaling van de door het beheer voorgeschoten kosten van de lichting van het schip en van de lading (art. 49, 51 en 102 van het K.B. van 15 oktober 1935).

De eigenaar van het vaartuig kan zich desgevallend keren tegen de eigenaar van de lading, die gehouden is tot wegruiming van de lading (artikelen 32 en 53 K.B. 30 april 1881, artikel 13 c, d, e, K.B. 22 januari 1929, artikelen 49, 50 en 51 K.B. 15 oktober 1935, artikel 6 A tot G K.B. 10 september 1930), ofschoon het beheer tegenover hem geen rechtstreekse vordering heeft.

Ook de eigenaar van een schip, die terzelfdertijd de schipper is, kan overeenkomstig de artikelen 46, 5° en 47 van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel zijn aansprakelijkheid beperken, wanneer hij geen fout begaan heeft, die niet te wijten is aan een gebrek aan zeemanschap. Deze beperking betreft echter alleen de kosten van de wegruiming van het wrak, niet van de lading.

Belgische Staat (Minister van Openbare Werken)
t/ Cs. Dangreau en P.V.B.A. « Spiers Charbons ».

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen appellant, wijlen Dangreau Clement en geïntimeerde « Spiers Charbons » op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Oudenaarde, zetelend in handelszaken, op 6 november 1957;

Overwegende dat het beroep tijdig en regelmatig werd ingesteld;

Overwegende dat Clement Dangreau, oorspronkelijke verweerder, in de loop van het geding overleden is; dat zijn erfgenamen het geding regelmatig hebben hervat;

Overwegende dat de Belgische Staat wijlen Clement Dangreau en de P.V.B.A. « Spiers Charbons » heeft gedagvaard ten einde beiden zich solidair of gezamenlijk te horen veroordelen tot de betaling van een som van 250.000 fr., zijnde de kostprijs van de lichte van het in de Boven-Schelde, op 25 september 1951 gezonken schip « Grâce à Dieu », eigendom van Clement Dangreau, en van de lading bestaande uit 286 Ton steenkolen toebehorende aan de firma Spiers, of, zo niet Dangreau en de P.V.B.A. Spiers zich respectievelijk te horen veroordelen tot de betaling van de kosten van lichte van het schip, 138.000 fr., en van de opruiming der lading, 112.000 fr.;

Overwegende dat appellant voorhoudt, dat de eerste rechter ten onrechte de vordering gericht tegen Dangreau, voor zover het de kostprijs betreft van de lichte der lading afwees, op de overweging dat de Belgische Staat in gebreke bleef te bepalen op welke grond tussen de oorspronkelijke verweerders een solidaire verantwoordelijkheid zou bestaan;

Overwegende dat uit geen enkele wetsbepaling blijkt dat de eigenaar van het schip en deze van de lading solidair gehouden zijn tot betaling van de kosten der lichte van het schip en van de lading;

dat de onderhavige vordering uitsluitend gesteund is op de regelen die de scheepvaart beheersen;

dat het algemeen reglement op de scheepvaart der bevaarbare wateren (15-10-1935 — (1936)) — onder meer bepaalt dat de schipper, wiens vaartuig gezonken is, hetzelfde zo spoedig mogelijk vlot moet brengen, zo niet dat er hem een termijn aangewezen wordt door de hoofdingenieur-directeur van het ressort, na verloop van welke desvoorkomend de nodige schikkingen van ambtswege, op zijn kosten en gevaar, genomen worden (art. 49 en 102); dat deze bepalingen ook toepasselijk zijn op de lading van het gezonken vaartuig (art. 51);

dat uit de wetgeving ter zake duidelijk blijkt dat alleen de eigenaar en de kapitein-schipper op hun persoonlijk vermogen kunnen aangesproken worden voor de terugbetaling van de kosten van lichte van het schip en van de lading die door het Beheer op grond van voormeld reglement werden voorgesloten; dat uit art. 46 § 1 van de wet op de scheepvaart (Boek II Wetboek van Koophandel), de artikelen 52 en 53 K.B. van 30 april 1881, art. 13 c.d.e. K.B. 22-1-1929, de artikelen 49, 50 en 51 K.B. van 15-10-1935 (15-10-1936), art. 6 A tot G K.B. van 10 sept. 1930 dient afgeleid dat indien ook de eigenaar van de gezonken lading verplicht is deze te lichten, hij geenszins op zijn vermogen kan worden aansprakelijk gesteld tegenover de Belgische Staat (Ber. Brussel 30-12-1941, Jur. Port Anvers 1942 bl. 199);

dat zulks evenwel niet uitsluit dat de eigenaar van het schip zich desgevallend kan richten tegen de eigenaar van de lading (Brussel 20 april 1956 - Jur. Anvers bl. 405);

Overwegende dat zo de eerste rechter terecht oordeelde dat voor de betaling der lichtingskosten, tussen de eigenaar van het schip en de firma Spiers geen solidaire verplichting bestaat tegenover de Belgische

Staat, de erven Dangreau nochtans moeten instaan voor het totaal bedrag van 250.000 fr.;

Overwegende verder dat appellant te vergeefs beweert dat, ingevolge art. 47 van de wet op de scheepvaart, de geïntimeerden David-Dangreau zich niet kunnen bevrijden door betaling van de abandonwaarde van het schip, omdat wijlen Clement Dangreau én eigenaar én kapitein (schipper) was van het gezonken vaartuig;

Overwegende dat art. 47 geenszins afwijkt van art. 46.II.5°; dat het enkel bepaalt dat de eigenaar die terzelfdertijd de kapitein is zijn aansprakelijkheid niet kan beperken wanneer hij een fout heeft begaan die niet te wijten is aan een gebrek van zeemanschap (Smeesters en Winkelmolen, Droit. Mar. et Fluv. I n° 127, R.P.D.B. V° Navire-Navigation n° 303);

dat aan wijlen Clement Dangreau geen enkele fout wordt verweten, daar klaarblijkelijk de aanvaring door het motortankschip « Brienz » werd veroorzaakt;

dat dienvolgens art. 46 II 5° op het geval toepasselijk is;

Overwegende dat de abandonwaarde niet ernstig kan worden betwist nu zij forfaitair vastgesteld is door art. 273 van de wet op de Scheepvaart (art. 2 wet 28-11-1928);

Overwegende nochtans dat de beperking van aansprakelijkheid zich enkel uitstrekt tot de kosten van opruiming van het wrak, 't zij 138.000 fr.

dat dient aangestipt dat de firma Spiers over de lading heeft beschikt;

Overwegende dat de erven Dangreau het bedrag der uitgaven niet betwisten;

Wat betreft de P.V.B.A. Spiers :

Overwegende dat uit bovenstaande overwegingen reeds gebleken is dat bedoelde firma niet kan worden aangesproken door appellant;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Gehoord de heer eerste advocaat-generaal Vanhoudt in zijn advies,

Alle andere of strijdige besluiten als ongegrond verwerpend,

Verklaart het beroep ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond; doet dienvolgens het vonnis a quo te niet en hervormend veroordeelt Marguerite David, weduwe Clement Dangreau, Jacques Dangreau, Daniel Dangreau, Jacqueline Dangreau, deze laatste gemachtigd en bijgestaan door haar echtgenoot Sigismond Walbreccq, te betalen aan appellant de som van 250.000 fr. meer de vergoedende en de gerechtelijk interesten;

Zegt voor recht dat gemelde geïntimeerden zich van het deel van hun schuld, dat de kosten van opruiming van het schip vertegenwoordigt, zullen mogen bevrijden door de betaling der abandonwaarde van het schip « Grâce à Dieu »;

Verklaart de vordering gericht tegen de P.V.B.A. « Spiers-Charbons » niet ontvankelijk;

Verwijst de geïntimeerden David-Dangreau in de drie vierden der kosten van beide aanleggen en de Staat in het overige vierde;

NOOT : In verband met de beperking van de aansprakelijkheid van de scheepseigenaar, die terzelfdertijd de kapitein of de schipper is, moet gewezen worden op een verschil tussen de Nederlandse en Franse tekst van art. 47 van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel.

De Franse tekst van art. 47, par. I, bepaalt : « Si le propriétaire ou le copropriétaire du navire est et même

temps le capitaine, il ne peut invoquer la limitation de sa responsabilité pour ses fautes autres que ses fautes nautiques et les fautes des personnes au service du navire». De Nederlandse vertaling ervan luidt als volgt: «Is de eigenaar of de mede-eigenaar van het schip terzelfdertijd de kapitein, dan mag hij zich niet beroepen op de beperking van zijn aansprakelijkheid voor zijne verzuimen, tenzij deze voortspruiten uit gebrek aan zeemanschap en voor de verzuimen van de personen in dienst van het schip».

Smeesters en Winkelmolen (Droit Maritime et Droit fluvial, T. I, Nr 127) zijn van mening, dat de Franse tekst gebrekkig is opgesteld en dat de Nederlandse vertaling klaarblijkelijk foutief is. Deze mening wordt gedeeld door de Répertoire pratique du Droit belge, V° Navire-Navigation, nr 303.

Terloops moge opgemerkt worden, dat de door deze auteurs verdedigde opvatting over de strekking van art. 47, par. I, niet algemeen gedeeld wordt. Van Ryn en Heenen stellen o.a., dat de eigenaar, die terzelfdertijd de kapitein is nimmer zijn aansprakelijkheid voor zijn «nautische fouten» kan beperken. Verg. Van Ryn en Heenen, Examen de Jurisprudence (1954 à 1957, «Le Droit maritime, Revue critique de jurisprudence belge, 1958, p. 214, nr 4).

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Eerste kamer. — 25 oktober 1958.

Voorzitter: M. De Preter.

Rechters: M.M. Ceulemans en J. Marck.

Advocaten: Mrs. K. Verbaet en K. Van Baarle.

Verbintenissen. — Bewijs. — Eenzijdige schuldbekentenis niet beantwoordend aan de wettelijke vereisten. — Ongeldigheid.

Een eenzijdige schuldbekentenis die niet voldoet aan de vereisten gesteld door artikel 1326 B.W., doordat de eigenhandige melding «goed voor» of «goedgekeurd voor» er op ontbreekt, en de som in volle letters niet is vermeld, kan niet aangezien worden als een deugdelijk bewijs van schuld.

Ideler t/ Ideler.

Overwegende dat de vordering steunt op een getypte schuldbekentenis dd. 29 november 1953;

Dat dit document wel degelijk dient beschouwd als een onderhands biljet of onderhandse belofte, zoals bedoeld door art. 1326 B.W.B., vermits aanlegger, op 29 november 1953, volgens zijn verklaring, de som van 500.000 fr. reeds uitgegeven en besteed had, en zich verder tot niets verbond, zelfs niet tot een wekelijkse uitkering van 1.050 fr., beding dat eenzijdig door verweerster als conditie voor de terugbetaling van de 500.000 fr. vooropgesteld werd; dat het stuk zodus een eenzijdige maar voorwaardelijke belofte van terugbetaling uitmaakt;

Overwegende dat voornoemd artikel voorschrijft dat zulk geschrift ofwel geheel met de hand van de ondertekenaar moet geschreven zijn, ofwel minstens, benevens zijn handtekening, de eigenhandige melding «goed voor» of «goedgekeurd voor» en de som in volle letters moet vermelden;

Dat zulks ter zake niet het geval is;

Overwegende dat, zo men enerzijds in verband met

rechtsverhoudingen, tussen naaste bloedverwanten onderling, de formalistische voorschriften niet al te streng hoeft toe te passen, anderzijds het zeer aanzienlijk bedrag van de schuldbekentenis toch geen al te grote toegeeflijkheid toelaat; dat immers ook naaste bloedverwanten geen enkel bezwaar kunnen opperen tegen wettelijk formalisme, indien het belang van de operatie zulks volkomen wettigt;

Overwegende dat de Rechtbank misschien nog blijk zou kunnen geven van een zekere tegemoetkoming indien de wettelijk voorgeschreven vermelding alleen maar ontbrak, hetgeen dan aan onwetendheid zou kunnen toegeschreven worden, maar dat, ter zake, bovendien een gans andersluidende tekst, op het document figureert;

Overwegende dat verweerder inderdaad eigenhandig, in grote letters, en schuin over de getypte tekst heen, de woorden «niet volledig» aanbracht, gevolgd door zijn handtekening;

Overwegende dat de woorden «niet volledig» ongetwijfeld betekenen dat verweerder niet volledig vrede nam met de tekst van de schuldbekentenis, m.a.w. dat hij uitdrukkelijk voorbehoud heeft gemaakt, zonder dat het thans mogelijk is te bepalen in hoever hij niet accoord was of tot wat en tot hoeveel zijn voorbehoud zich uitstrekt;

Dat het, in die omstandigheid, reeds onmogelijk wordt te zeggen tot beloop van hoeveel de eis van aanlegger gegrond is en in welke mate ongegrond;

Overwegende dat er zich bovendien nog een andere moeilijkheid voordoet, te weten: welke draagwijdte er dient toegekend aan de handtekening;

Dat deze handtekening inderdaad juist dezelfde schrijfrichting en lettergrootte vertoont als de woorden «niet volledig» en dat zij blijkbaar, samen met deze woorden en in één trek aangebracht werd; dat men zich aldus afvraagt wat de ondertekenaar juist bedoelde; heeft hij door zijn handtekening alleen de uitdrukking «niet volledig» willen onderschrijven en beklemtonen of bedoelde hij integendeel de schuldbekentenis toch te ondertekenen, zij het onder voorbehoud?

Overwegende dat, zelfs in de veronderstelling dat het document zou tot stand gekomen zijn in een atmosfeer van spanning, het onverklaarbaar voorkomt dat aanlegger, die een zakenman is en de waarde van geschriften kent, niets gedaan heeft om d't gebrekkig document op een later tijdstip en in een wellicht betere atmosfeer te doen vervangen door een nieuwe akte in behoorlijke vorm;

Dat de Rechtbank een zodanig betwistbaar stuk niet als een deugdelijk bewijs kan aanzien en dat aanlegger geen enkel aanbod doet betreffende een aanvullend bewijs;

Om deze redenen:

De Rechtbank, na erover beraadslaagd te hebben, Alle andere en verdere besluiten verwerpende, Rechtdoende op tegenspraak,

Verklaart de eis ontvankelijk doch ongegrond, wijst aanlegger ervan af met veroordeling tot de kosten des gedings.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

1e Kamer. — 23 september 1959.

Voorzitter : M. Kesteloot.

Rechters : M.M. L. B. Vanden Bussche
en A. Desplenter.

Advocaten : Mrs De Pauw en Devroe.

Auteursrechten. — Kontrakt met de Auteursvereniging. — Geschil over de uitvoering. — Burgerlijke rechtbank alleen bevoegd.**Gerechtskosten. — Kosten van vaststelling van kontraktuele fout. — Geen gerechtskosten. — Niet opvorderbaar tegen de overtreder.**

De Burgerlijke Rechtbank is alleen bevoegd om te wijzen over een vordering van de Auteursvereniging die kontraktueel toelating gaf om haar repertoire uit te voeren mits zekere voorwaarden, en die de uitvoering dier voorwaarden vordert.

Dit geldt zelfs indien de verweerder een handelaar is en het kontrakt afsloot in verband met zijn koophandel.

Kosten van vaststelling van een kontraktuele fout, door een der partijen gedaan buiten het geding, zijn geen gerechtskosten en kunnen ook niet als schadevergoeding tegen de overtreder worden opgevorderd, daar zij geen rechtstreekse schade uitmaken (art. 1151, B.W.).

Indien overigens de overtreding der overeenkomst met een strafbeding is bekrachtigd, kan nooit meer dan de voorziene boete als schadevergoeding worden toegewezen (art. 1152, B.W.).

Louant t/ Sabam.

Overwegende dat het vonnis waartegen verzet, niet aan persoon werd betekend en dat het niet werd uitgevoerd; dat het verzet gedaan werd in de vormen door artikel 162 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering voorgeschreven, en, dat tegen de ontvankelijkheid van het verzet geen rechtsmiddelen worden aangevoerd;

dat het verzet derhalve ontvankelijk is;

Overwegende dat de partijen, de 18e april 1952, een overeenkomst hadden afgesloten waarbij de verzetter, mits betaling van zekere rechten, de muziekstukken mocht uitvoeren die tot het repertoire van verweerder op verzet behoren en dit in zijn dancing « La Coupole » te Oostende;

dat de oorspronkelijk eis strekte tot betaling van een som van 10.293 fr. namelijk voor de kontraktueel bedongen vergoedingen 6.160 fr., voor rijkstaksen 308 fr., als bedongen schadevergoeding wegens overtredingen der overeenkomst 3.200 fr. en als ereloon van deurwaarder Opsomer die de overtredingen vaststelde 625,50 fr.;

Overwegende dat de verzetter voorwendt, dat de rechtbank onbevoegd zou zijn omdat de vordering strekt tot uitvoering van een overeenkomst die hij gesloten had in rechtstreeks verband met de uitbating van zijn dancing « La Coupole » en die dus in zijnen hoofde een handelskarakter had;

Overwegende dat artikel 36 van de wet betreffende de auteursrechten, van 22 maart 1886, bepaalt dat de rechtbanken van koophandel: « ... geen kennis nemen van de vorderingen uit de tegenwoordige wet voortvloeiende..., dérivant de la présente loi... »;

dat de wetgever, in de voorbereidende werken niet nader de termen: « uit de tegenwoordige wet voortvloeiende = dérivant » heeft verklaard;

dat het de Kamerkommissie is die deze bepaling nopens de bevoegdheid in de wettekst ingelast heeft;

dat de verslaggever van deze commissie vaststelde in zijn verslag dat de handelsrechtbanken en de burgerlijke rechtbanken, al naar de gevallen (selon les cas) bevoegd zouden zijn en dat zelfs de consulaire rechtbanken bijna altijd alleen bevoegd zouden zijn om te wijzen (Pasinomie 1886, p. 139, 2e kolom en vooral p. 140, 1e kolom) en dat hij, juist om die reden, de bepaling die artikel 36 is geworden, in de tekst wenste ingeschakeld te zien;

dat het dus blijkt dat de wetgever wel degelijk alle zaken die gesteund waren op de rechten die de wet aan de auteurs toekende, voor de burgerlijke rechtbanken wilde gebracht zien, ook indien, volgens de algemene regelen nopens de bevoegdheid, de rechtbank van koophandel zou bevoegd geweest zijn omdat de verweerder een handelaar was en het een daad van zijn handel betreft;

dat de wetgever door het gebruik van het juridisch niet nader omljnd woord « voortvloeiende = dérivant » bedoeld heeft alle vorderingen voor de burgerlijke rechtbanken te verzenden die rechtstreeks of op afgeleide wijze gesteund waren op de rechten die, voor het eerst in de wet van 1886, vastgelegd werden;

Overwegende dat de onderhavige vordering wel degelijk tot die vorderingen behoort;

dat artikel 16 van de wet van 22 maart 1886 bepaalt dat geen muzikale werken mogen uitgevoerd worden in het openbaar zonder toestemming van de auteur;

dat, in de kwestieuze overeenkomst van 18 april 1952, de oorspronkelijke aanlegster, als rechthebbende van de auteurs, aan de verzetter, de toestemming verleende die volgens dit artikel 16 vereist was, mits bepaalde betalingen die juist het voorwerp uitmaken van de huidige vordering;

dat de huidige vordering dus wel degelijk voortvloeit uit de rechten bij de wet van 1886 aan de auteurs verleend en het dus zonder belang is na te gaan of de verzetter al dan niet in zijn hoedanigheid van handelaar of voor de noodwendigheden van zijn handel, het kwestieuze kontrakt afgesloten had;

dat immers, ook al zou dit blijken, de rechtbank bevoegd zou blijven om over de vordering te wijzen;

Overwegende dat de oorspronkelijke verweerder, ten grond tegen het vonnis inbrengt, dat het kontrakt zonder voorwerp gevallen is door het feit dat hij de dancing « La Coupole » aan de genaamde Liliane Louant, zijn dochter, zou overgelaten hebben op 1 januari 1957;

dat het niet betwist wordt noch betwist kan worden dat de overeenkomst van 18 april 1952, bij haar ontstaan een voorwerp had, namelijk de toelating de stukken der auteurs in de dancing van verzetter te laten horen;

dat de vraag dus alleen maar zou kunnen zijn of de onmogelijkheid waarin de verzetter zich zou bevonden hebben om gebruik te maken van de toestemming der auteurs om hun stukken in zijn dancing uit te voeren nadat hij de dancing had overgelaten aan een derde, het tenietgaan van zijn verbintenis voor gevolg zou gehad hebben;

dat het vanzelfsprekend is dat de verzetter zich van zijn kontraktueel aangegane verbintenissen niet kon ontdoen door zichzelf in de onmogelijkheid te stellen van de tegenprestatie van zijn medekontraktant gebruik te maken;

dat de kontraktuele afstand van handelsfonds die verzetter inroept, tegenover de aanlegster, eenvoudig niet geldt vermits zij in die afstand geen partij was;

dat overigens, de kwestieuze overeenkomst zelf voorziet dat er ieder jaar een einde kan gesteld worden

aan de overeenkomst en op welke wijze dit moet geschieden (artikel 6 van de overeenkomst);

dat de verzetter, na de ingeroepen afstand van zijn handelsfonds de vereiste opzegging niet gegeven heeft en dat daardoor zelf, als gevolg aan wat hij met aanlegster had bedongen, de overeenkomst stilzwijgend is hernieuwd, spijs de afstand;

Overwegende dat het nog dient opgemerkt dat, volgens de verklaring van betrokkenen in het strafonderzoek, deze afstand van handelsfonds niet op 1 januari 1957 doch slechts op 1 januari 1958 zou gebeurd zijn en dat de betrokkenen slechts een geschrift konden vertonen dat, als datum van de overname, 1 januari 1959 vermeldde;

Overwegende dat de verzetter dan verder tegen het vonnis aanvoert dat minstens de gevorderde boeten niet hadden mogen toegewezen worden daar er geen ingebrekestelling is geschied, zoals artikel 1230 van het burgerlijk wetboek dit steeds vereist;

dat de bepaling van dit artikel niet van openbare orde is en dat het tweede en derde lid van artikel 5 der kwestieuze overeenkomst juist bedingen dat de vertraging in de betalingen en de vertraging in de afleveringen der programma's aanleiding geven tot de voorziene boete, zonder dat enige sommatie daarvoor nodig is;

Overwegende dat de verzetter eindelijk aanvoert dat het vonnis waartegen verzet, hem ten onrechte heeft verwezen tot een som van 625,50 fr., zijnde het ereloon dat de aanlegster betaald heeft aan de deurwaarder die zij ermede gelast had de kontraktuele overtredingen vast te stellen en akte op te maken van zijn vaststellingen;

dat deze kosten dus door verweerster op verzet zelf werden gedaan om zich een bewijs van de kontraktuele overtreding te verschaffen;

dat de buitengerechtelijke kosten voor de bewijsoverlevering niet ten laste vallen van de partij die het geding verliest zoals dat voor de gerechtskosten het geval is;

dat de verweerster op verzet vruchteloos, met een verwijzing naar zekere rechtspraak, aanhaalt dat de verzetter een schuldige daad heeft gesteld door de aangegane overeenkomst te schenden en het deze schuld is die verweerster op verzet tot de vaststellingen noopte;

dat de schade veroorzaakt door het niet naleven van een overeenkomst, behalve in geval van bedrog, slechts vergoed wordt in zover zij tijdens het kontrakt kan voorzien worden (artikel 1150 B.W.);

dat, zelfs indien er bedrog is, nog maar alleen de rechtstreekse gevolgen van de overtreding dienen vergoed (artikel 1151 B.W.) en het hier zeker om een onrechtstreekse schade gaat;

dat immers het ereloon van de deurwaarder slechts diende betaald uit hoofde van een kontrakt dat aanlegster zelf met de deurwaarder afgesloten had en waarin de verzetter geen partij was, (vergelijk Laurent, t. XVI, nr 297 en het geciteerde arrest; De Page t. III, nr 110 en vlg.);

dat het kwestieuze kontrakt overigens een strafbeding voorziet voor ieder der twee overtredingen die de verzetter ten laste gelegd worden in de huidige vordering;

dat dus artikel 1152 van hetzelfde wetboek toepasselijk is en alleen de voorafbepaalde som als schadevergoeding kan toegewezen worden voor de overtreding met al haar gevolgen (De Page, III, nr 124 en vlg.);

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Wijzende op tegenspraak,

Ontvangt het verzet en verklaart het ten dele gegrond;

Verwijst de oorspronkelijke verweerster, thans verzetter tot betaling aan de oorspronkelijke aanlegster, thans verweerster op verzet, van een som van 9.668 fr.;

Verwijst hem tot de gerechtelijke intresten op deze som;

Wijst de eis van 625,50 fr. af als ongegrond;

Verwijst de verzetter tot de vier vijfden van de gedingskosten en de oorspronkelijke aanlegster tot een vijfde;

Verklaart het onderhavige vonnis uitvoerbaar spijs elk verhaal en zonder dat er borg zal dienen gesteld.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE LEUVEN

19 juni 1959.

Voorzitter : M. Terlinden.

Rechter : M.M. Boeyé en Van Hove.

Advocaten : J. Jenné (balie te Hasselt)
en E. Vlassak (balie te Leuven)

Wegenverkeer. — Dichte mist. — Gebruik van standlichten door voorranghebbende. — Snelheid van 60 km/u. — Botsing met gebruiker van secundaire weg. — Volledige aansprakelijkheid van voorranghebbende.

De voorranghebbende weggebruiker die tegen een snelheid van 60 km/u. met standlichten rijdt, bij dichte mist, dient volledig aansprakelijk gesteld voor de gevolgen van de botsing met een voorrangschuldige die hem niet tijdig kon opmerken.

O.M. en Coppens t/ Scheers
en Cartuyvels t/ Coppens.

Aangezien uit het strafdossier blijkt dat eerste verdachte na aan de uitmonding van de Termerenstraat stil te hebben gestaan en geen voertuig te hebben zien naderen, de steenweg Leuven-Brussel met zijn vrachtwagen met oplegger opgereden is — dat het achterste linkergedeelte van de aanhangwagen aangereeden werd door het voertuig van tweede verdachte dat met een snelheid van ongeveer 60 km in het uur reed en standlichten voerde alhoewel de zichtbaarheid door de mist op een afstand van circa 40 m beperkt was;

dat de schoonvader van tweede verdachte verklaard hebbende : « wij reden met standlichten en aan een snelheid van ongeveer 60 km per uur » de bewering van eerste verdachte desaanstaande bekrachtigd heeft;

dat de feiten ten laste van tweede verdachte gelegd door het onderzoek in beroepsaanleg gedaan derhalve bewezen zijn geworden;

Overwegende dat het feit ten laste van eerste verdachte gelegd door dat zelfde onderzoek als niet bewezen is geworden — dat men inderdaad geen voorrang kan verschuldigd zijn aan een weggebruiker die onzichtbaar is daar op zijn plaatsverwijdering of snelheid niet kan gelet worden om de mogelijkheid van gevaar voor een ongeval de voorrang hebbende chauffeur, die bij dikke mist zijn kruisingslichten niet ontsteekt, een hoge snelheid ontwikkelt en door de voorrangsplichtige niet tijdig kan worden opgemerkt (Corr. Gent, 13-12-1954. R.W. 1956, 622) dat geen inbreuk op artikel 17bis weerhouden kan worden wanneer de voorranghebbende niet in het gezichts-

veld van de voorrangsplichtige was toen deze het kruispunt opreed (Cass. 24-12-1956 en 13-5-1957);

Hervormt de Rechtbank het vonnis van de eerste rechter en doende hetgeen deze had moeten doen:

Spreekt de eerste verdachte vrij; stelde de tweede gedaagde buiten zaak en legt $\frac{1}{3}$ der kosten ten laste van de Staat.

Verwijst de tweede verdachte voor ieder der feiten 1 en 2 tot een geldboete van 20 frank en tot $\frac{1}{2}$ van de kosten;

Zegt voor recht dat bij toepassing van artikel 1 der wet van 5 maart 1952 iedere geldboete zal verhoogd worden met 190 opdecimen per frank en gebracht worden op 400 fr.

Zegt voor recht dat bij gebrek aan betaling binnen de wettelijke tijd iedere geldboete zal vervangen worden door een gevangenisstraf van drie dagen.

En aangezien het behoort op de tweede verdachte die geen vroegere veroordeling tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan drie maanden heeft opgelopen, artikel 9 der wet van 31 mei 1888 gewijzigd door de wet van 14 november 1947 toe te passen voor de straffen tegen hem uitgesproken, de omstandigheden der zaak van aard zijnde te doen verhopend dat het voordeel der schorsing zijn verbetering zal teweegbrengen.

Zegt dat de tenuitvoerlegging van het huidige vonnis uitgenomen voor de kosten zal geschorst blijven in de voorwaarden voorzien door voormelde wet gedurende een termijn van één jaar te beginnen van heden.

En beslissende over de besluiten der burgerlijke partij Cartuyvels;

Aangezien de besluiten gegrond zijn en de toelening der hierna bepaalde som een billijke vergoeding der geleden schade zal uitmaken;

Verwijst de tweede verdachte tot betaling aan de burgerlijke partij als schadeloosstelling de som van 10.768 fr. met de vergoedende intrest van 11 november 1958 tot 9 april 1959, de gerechtelijke intrest vanaf deze laatste datum en de kosten.

Verklaart de eis van de burgerlijke partij Coppens niet gegrond en verwijst ze tot de kosten door haar gemaakt.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e kamer. — 20 november 1958.

Voorzitter: M. Ch. Reyniers.

Rechters: M.M. A. Pauwelyn en R. Wyckaert.

Referendaris: M. A. Van Hauwermeiren.

Advocaten: Mrs. De Vliegher en Storme.

Faillement. — Artikel 445. — Overdracht van schuldvordering. — Delegatie.

De delegatie zowel als de overdracht van schuldvordering zijn nietig wanneer zij gedurende het verdacht tijdperk gebeuren.

Alleen de delegatie, die gelijktijdig met de verbintenis onder bezwarende titel tot stand komt, is in geval van faillissement als geldig te beschouwen.

Fail. Algebeton t/ Bochart-Thienpont.

Gezien de dagvaarding van 9 september 1958;

Gehoord de heer Rechter-commissaris in zijn verslag;

Overwegende dat de eis ertoe strekt verweerster te horen veroordelen om aan de failliete boedel terug te betalen de som van 225.000 frank met de gerechtelijke intresten en de kosten tevens te horen zeggen dat die

som zal worden ingeschreven in het gewoon passief van het faillissement;

Overwegende dat de N.V. Algebeton failliet verklaard werd en dat de Rechtbank van Koophandel de staking der betalingen vaststelde op 6 augustus 1956;

Overwegende dat de eis gesteund is op artikel 445 van de wet op het faillissement; dat de som van 225.000 frank uitbetaald werd aan de verweerster na de datum der staking der betalingen, door middel van een overdracht van schuldvordering (volgens verweerster, door delegatie);

Overwegende dat de delegatie zowel als de overdracht van schuldvordering nietig (is) lees: zijn toen zij uitgevoerd werden gedurende het verdacht tijdperk (zie L. Fredericq, Traité, Tome VII, blz. 233, n° 120; H.R. Brussel, 16 maart 1909, Jur. Comm. Brussel 1909, 220; Luik, 11 mei 1915, Pas. 1915, 16, II, 144; Gent, 19 november 1928, R.F. 1929, 39; Gent, 10 maart 1930, Jur. Comm. Fl. 1930, n° 5004);

Overwegende dat alleen de delegatie die geboren wordt op het ogenblik zelf van de verbintenis ten bezwarende titel zou geldig zijn (Rép. Prat. Faillite et Banqueroute, n° 806; L. Frederique, ibid., blz. 234);

« Alors que le transport-cession est nul parce qu'il avante le créancier dont on règle la dette pré-existante échue, la délégation consenti en période suspecte en même temps que la négociation à titre onéreux est valable. Cette garantie concomitante fait alors corps avec l'opération... »

Overwegende dat in zake de overdracht of de delegatie niet tot stand kwamen terzelfdertijd als de koop-verkoop, vermits de schuld dagtekent van 19 maart 1956 (datum der te betalen factuur, zie besluiten van verweerster blz. 2 voorlaatste paragraaf) en dat de zogenaamde « delegaties » dagtekenen van 19 september 1956 en 20 september 1956;

Overwegende weliswaar dat de verweerster beweert dat bedoelde geschriften slechts het « instrumentum » der verbintenis uitmaken, doch dat de overdracht of delegatieovereenkomst zelf reeds vroeger bestond, t.t.z. vanaf de koop-verkoop; maar dat geen enkel bestanddeel der zaak toelaat zulks vast te stellen; dat het niet is omdat vroeger, ter gelegenheid van andere contracten, er delegaties zouden verleend zijn geweest, dat het bewijs van een delegatie « als waarborg » bij het sluiten van het contract van 19 maart 1956 gebracht wordt; dat terloops gezegd, het bestaan van die reeks overdrachten of zagezegde delegaties weleer het bestaan zou bewijzen van een « systeem » door de gefailleerde gebruikt om zich een schijnbaar krediet aan te schaffen en nieuwe schuldeisers te bevoorrechten ten nadele van de massa harer reeds bestaande schuldeisers, wat de gelijkheid tussen deze schuldeisers krenkt;

dat zulk systeem kon voortbestaan « sedert lange maanden » zonder bezwaar voor de leverancier, doch ongeldig werd van zodra men in het « verdacht tijdperk » treedt; dat er niet kan aangenomen worden dat zoals de verweerster het voorstelt het instrumentum slechts « recapitulerend » was van de vroegere wil der partijen; dat deze recapitulatie en het opmaken van een reeks stukken van dien aard weleer zou wijzen op de kennis door de verweerster van de staking der betalingen vanwege de N.V. Algebeton, zodat vermoedelijk artikel 446 zou kunnen van toepassing worden, artikel dat echter door de curator niet ingeroepen wordt;

Overwegende echter dat er kan aangenomen worden dat de verweerster het gevaar niet beseftte waaraan zij zich blootstelde, zodat haar goede trouw hic et nunc niet in het gedrang komt te staan; dat zij ook « ongelukkig » kan geacht worden door het feit van het

faillissement van haar schuldeigenaar; dat zij daarom kan genieten van de bepalingen der wet op het verlenen van termijnen van respijt;

Overwegende dat het niet te voorzien is dat het faillissement vóór het verstrijken van een jaar zal kunnen gesloten worden;

Om deze redenen:

De Rechtbank,

Alle meerdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Verklaart de eis van de curator ontvankelijk en gegrond;

Veroordeelt de verweerster tot het terugbetalen van de som van 225.000 frank meer de gerechtelijke in-tresten;

Verwijst verweerster tot het betalen der kosten van het geding, voorlopig begroot op 708 frank, registratie- en expeditierechten niet inbegrepen;

Zegt dat deze sommen mogen uitbetaald worden in tien maandelijksse afkortingen, de eerste te betalen op 1 januari 1959 en de volgende telkens op de 1ste dag der volgende maanden tot volledige afkorting der schuld;

Zegt dat bij gebrek aan stipte betaling op een der hierbovenvermelde vervaldagen, de ganse overblijvende som onmiddellijk en van rechtswege opeisbaar zal zijn;

Zegt dat de schuldvordering van 225.000 frank van de verweerster zal ingeschreven worden in het gewoon passief van het faillissement;

Verklaart d.t. vonnis uitvoerbaar bij voorraad spijs elk verhaal en zonder borg.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

1e Kanton. — 30 september 1959.

Vrederechter: M. Horion.

Pleiters: Georges Verheyen en Paul Pollet.

Gezinsvergoedingen. — Niet loontrekkenden. — Beheerder van naamloze vennootschap, tevens bediende van dezelfde maatschappij. — Eenzelfde beroepsactiviteit. — Toepassing van art. 362 van het K.B. van 22 december 1938.

In geval van uitoefening door een en dezelfde persoon van de bediening van bediende en van de functie van beheerder in eenzelfde naamloze vennootschap staat men voor twee functies die in feite eenzelfde beroepsbedrijvigheid uitmaken.

Alsdan dient art. 362 van het K.B. van 22 december 1938 toegepast te worden en is de belanghebbende in zijn hoedanigheid van beheerder niet onderworpen aan de wetgeving in zake gezinsvergoedingen voor werkgevers en niet loontrekkenden, doch enkel als bediende aan de wetgeving betreffende de gezinsvergoedingen voor loontrekkenden.

« Eenzelfde beroepsbedrijvigheid » betekent « eenzelfde feitelijke beroepsbedrijvigheid ».

Onderlinge Hulpkas voor Kindertoelagen t/
H. Dingemans.

Overwegende dat eiseres lastens verweerder betaling vordert van 7.285 fr. wegens bijdragen die hij zou verschuldigd zijn voor de periode van de eerste semester 1954 tot en met de eerste semester 1956.

Overwegende dat verweerder betwist deze bedragen verschuldigd te zijn en deze betwisting steunt op de bepalingen van artikel 362 van het Besluit van de Regent van 7 september 1946 bijgevoegd aan het O.K.B. van 22 december 1938, bepalingen die gelden tot en met het eerste halfjaar 1956 krachtens dewelke: « indien ten gevolge van eenzelfde beroepsbedrijvigheid, iemand door dit besluit als werkgever of niet loontrekkende en terzelfder tijd, bij toepassing van de wet van 4 augustus 1930, als loontrekkende wordt beschouwd, dan is alleen deze laatste toepasselijk en de belanghebbende heeft geen enkele verplichting te vervullen krachtens d't besluit en mag geen aanspraak maken op de daarin voorziene kinderbijslag »;

Overwegende dat partijen het eens zijn dat men onder « eenzelfde beroepsbedrijvigheid » een zelfde « feitelijke beroepsbedrijvigheid » moet verstaan, d.w.z. dat er in feite identiteit moet bestaan tussen de zelfstandige en de loontrekkende activiteit.

Overwegende dat er evenmin betwisting bestaat nopens het feit dat verweerder als bediende sinds 10 mei 1948 in dienst van de N.V. Coates en C^o en dat hij tevens beheerder is van deze maatschappij;

Overwegende dat eiseres voorhoudt dat er in hoofde van verweerder geen zelfde beroepsbedrijvigheid bestaat omdat hij enerzijds als beheerder deelneemt aan het beheer van gans de firma en anderzijds als directeur alleen maar belast is met het administratief gedeelte van de onderneming;

Overwegende dat eerst opgemerkt dat door de toepassing van art. 362 het niet vereist is dat de twee uitgeoefende functies een zelfde rechtskarakter zouden bezitten of dat ze in rechte met elkaar verenigbaar zouden zijn, maar enkel dat haar uitoefening in feite aanleiding geeft tot een zelfde beroepsactiviteit (zie Rechtb. Antwerpen, 13 juni 1959, in zake Voestersons t/ Ond. Mij. voor Gezinsvergoedingen, niet gepubliceerd);

Overwegende dat de N.V. Georges Coates et Co voor doel heeft: « in en uitvoer van hout en verkoop van het hout in het groot »;

Dat verweerder buiten het kantoorwerk zich ook bezig houdt met het regelen van alle verkoopsaanlegenheden, d.w.z. met de hoofdzakelijke activiteit van de vennootschap;

Dat deze dubbele activiteit van verweerder een dergelijk innig en in elkaar doordringend verband vertoont dat ter zake bezwaarlijk kan volgehouden worden dat zij niet een zelfde beroepsactiviteit zou uitmaken;

Dat derhalve de door eiseres gevorderde bedragen niet verschuldigd zijn;

Om deze redenen,

Wij, Vrederechter voornoemd, rechtdoende tegensprekelijk;

Verklaren de vordering van eiseres ongegrond, wijzen haar er van af en laten de kosten er van te haren laste.

NOOT: In dezelfde zin: Burgerlijke Rechtbank te Antwerpen, 1e Kamer bis, 13 juni 1959, R.W. 6 september 1959, kol. 29.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BALIELEVEN

Vijftigjarig beroepsjubileum van Mr Charles BOELENS Oud-Stafhouder der Balie van Antwerpen Oud-Voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten

Zaterdag 11., 10 oktober, heeft de balie van Antwerpen een schitterende hulde gebracht aan haar oud-stafhouder Mr. Charles Boelens, ter gelegenheid van zijn vijftigjarig beroepsjubileum. Zelden was een hulde meer dubbel en dik verdiend, want de verdiensten van stafhouder Boelens ten opzichte van de balie van Antwerpen en van heel de Belgische balie zijn uitzonderlijk groot geweest. Mr. Boelens is een groot advocaat, die sedert vijftig jaar in onverdroten werkzaamheid en grenzeloze opofferingsgeest de zaken, die hem toevertrouwd worden, verzorgt met een buitengewone nauwgezetheid en met een zeer groot talent. Hij is daarbij een allerbeminnelijkste persoonlijkheid, die aan de balie enkel vrienden telt en waarvan de hartelijkheid en de goedheid door iedereen in de hoogste mate gewaardeerd worden. Hij maakte gedurende vele jaren deel uit van de Raad der Orde te Antwerpen en werd gekozen tot stafhouder en uiteindelijk werd hij ook aangesteld als voorzitter van het Verbond der Belgische advocaten. In deze laatste hoedanigheid heeft hij zich bijzonder verdienstelijk gemaakt door de zorgen die hij besteed heeft aan het tot stand komen en de bloei van de « Voorzorgskas voor advocaten », waarvan hij de eerste voorzitter was. Zijn opoffering voor de belangen van zijn confraters ging zover dat tengevolge van de onafgebroken inspanningen die hij zich oplegde, zijn gezondheid op ernstige wijze geschokt werd.

Doch naast zijn activiteit aan de balie, die zo uitgebreid en zo alomvattend was, legde stafhouder Charles Boelens nog een brede belangstelling aan de dag op allerlei gebied. Hij is een uitstekend misicoloog en speelt een belangrijke rol in het muziekleven te Antwerpen. Hij nam ook een aanzienlijk aandeel in de sociale activiteit dezer stad en was gedurende verschillende jaren lid en tevens voorzitter van de Commissie van openbare onderstand.

Het ware het verlangen geweest van de Antwerpse balie aan stafhouder Charles Boelens een grootse hulde te brengen tijdens een openbare vergadering. De bescheidenheid van de jubilaris heeft dit echter niet gewild. Zaterdag vergaderden dan te zijnen huize een honderdtal van zijn vrienden die zich hebben aangesloten bij de stafhouder der balie Mr. Emiel Ooms en de volledige Raad der Orde. Waren ook aanwezig de ondervoorzitter van de ministerraad A. Lilar en verschillende magistraten. Mr. Adriaanse uit Middelburg was eveneens tegenwoordig, alsook enkele confraters uit Brussel, waaronder Mr. Van Roye, oud-voorzitter van het Verbond.

In een voortreffelijke rede, waarvan wij de tekst hieronder laten volgen, sprak de stafhouder de grote waardering en de oprechte genegenheid uit die al zijn confraters voor Mr. Charles Boelens bezielen. Hij stelde zijn uitzonderlijke hoedanigheden in het licht en hij betrok zo terecht in deze hulde Mevrouw Charles Boelens, die steeds zulke sterke steun en zulke begrijpende levensgezellen voor de jubilaris geweest is.

Stafhouder Boelens, zichtbaar ontroerd, dankte voor de vele bloemen, voor de hartelijke woorden en voor het prachtige geschenk, een koperen plaquette met zijn beeltenis. Hij haalde meerdere herinneringen op uit zijn vijftigjarige loopbaan, schilderde een levend portret van zijn patroons Mr. Albert Van de Vorst, bij

dewelke hij zijn stage deed, en Mr. Louis Franck, waarvan hij gedurende vele jaren de medewerker geweest is, om daarna enkele diepgevoelde woorden te wijden aan zijn persoonlijke stagiaires en medewerkers, waartussen er zelfs zijn die het gebracht hebben tot raadsheer in het Hof van Cassatie.

Stafhouder Boelens wijdde ook enkele woorden vol emotie aan zijn betreurde zuster Mejuffer Laure Boelens, die gedurende veertig jaar zijn trouwe medewerkster geweest was en die hij de smart heeft gehad een drietal maanden geleden te verliezen.

En nadat de jubilaris een groot deel van de hulde, die hem gebracht werd, had overgedragen op zijn lieve echtgenote moest hij van al de aanwezigen een langdurige ovatie in ontvangst nemen.

's Avonds had er in de zalen van de Philotaxe een banket plaats waaraan enkel de vrienden deelnamen en waarop talrijke sprekers in hartelijke of geestige toaſten hun sympathie voor de gevierde betuigden. Het banket verliep in een allergezelligste atmosfeer en het werd vrij laat wanneer de aanwezigen ten slotte noodgedwongen moesten huiswaarts keren.

Stafhouder Charles Boelens zal voorzeker de hulde, die hem gebracht werd, niet anders gewenst hebben, het was al vriendschap, hartelijkheid en gulheid. Zijn vrienden hebben met hem en Mevrouw Charles Boelens een heerlijke dag beleefd.

* * *

Hieronder volgt de rede die uitgesproken werd door de Heer Stafhouder der Balie van Antwerpen Mr. Emiel Ooms.

Mijn Waarde Stafhouder,
Mr Boelens,

Dag op dag, met slechts twee dagen vertraging, is het vandaag 50 jaar geleden dat U als kersverse en piepjonge onbekende stagiaire in de schoot van de Antwerpse Balie werd opgenomen. Toen was het leven, en inzonderheid het beroepsleven voor U een grote onbekende, een reusachtig vraagteken.

Thans, 50 jaar later, is diezelfde Balie, hoewel samengesteld uit andere personen, talrijk rondom U geschaard, niet enkel om U te huldigen en U te vieren, om U haar genegenheid en sympathie te betuigen naar aanleiding van uw gouden beroepsjubileum, maar tevens om U te danken voor de uitmuntende en uitzonderlijke diensten welke U haar, gedurende uw lang beroepsleven, en vooral gedurende de tweede helft daarvan, hebt bewezen.

Deze viering en deze huldiging geschieden weliswaar in familie, in de huiselijke kring, want in uw eenvoud en uw bescheidenheid hebt U niet gewild dat deze herdenking met de daarbij passende omhaal en luister in het openbaar zou plaats vinden.

U hebt ons evenwel veroorloofd ons aan te sluiten bij uw medewerker en uw stagiaires, en oud-stagiaires, alsmede bij uw talrijke vrienden, om samen met hen, hier in de huiselijke kring te midden van uw echtgenote en van uw kinderen, U te begroeten en U geluk te wensen.

Wanneer U op 8 oktober 1909 op de lijst van de eerstejaar stagiaires werd opgenomen, waren er 227 advocaten op de Tabel en op de lijst van de stagiaires

vóór uw inschrijving. Kort te voren, op 17 juni 1909, waart U met onderscheiding tot Doctor in de Rechten aan de Vrije Universiteit te Brussel gepromoveerd.

Samen met U, of kort na U, werden er nog verschillende jonge Doctors in de Rechten onder de stagiaires opgenomen. De meesten daarvan zijn niet meer onder ons; sommigen van hen hebben louter een naam nagelaten, die voor velen van ons niets meer beduidt. Een paar, zoals Mrs Marcel Wynen en Paul Gryspeerdt, blijven trouw en eerbiedig in onze herinnering voortleven.

Wanneer U toetrad, waren er anderen die uittraden: Mr. Jan Dierckxsens, die tot Vrederechter van het Kanton Borgerhout werd benoemd, en Mrs Gustave Angenot en Olivier Van Stratum, die als Substituut-Procureur des Konings in het Parket traden.

Het was onder leiding van Mr Albert Van de Vorst, dat U in de Balie uw stage deed en uw beroepsopleiding ontvingt.

En dan... verliezen wij uw spoor in het archief van de Orde. Het zijn de jaren van het verborgen leven, van de langzame maar gestadige groei en vorming van de jonge advocaat.

Gedurende die jaren, en tot 1929, waart U de trouwe en verdienstvolle medewerker van wijlen Mr. Louis Franck.

Te zamen met onze betreurde Mr. Paul De Schrijver, Mr. Genty (thans in Congo), Mr. Lagrange en wijlen Mr. Jozef Aerts waart U de steunpilaar van het grote kantoor.

Vóór de oorlog was U het departement «Schutsver-ein» toevertrouwd en na de oorlog hield U zich bijzonder met de vergoeding van de oorlogsschade aan schepen bezig. Vooral waart U gedurende die jaren de feitelijke opleider en patroon van een schaar van jongeren, die aangetrokken door de schittering en de glans van een grote naam, ten slotte bij U daadwerkelijke hulp en steun vonden.

In dat maritiem kantoor waart U eveneens de civielist bij uitmuntendheid.

In 1920-21 verschijnt U als lid, en nadien als Onder-voorzitter van het Bureel van Kosteloze Raadpleging voor het voetlicht, om van dan af een steeds stijgende lijn te volgen.

In 1925 spreekt U de openingsrede uit in de Jeune Barreau en handelt U daar over «Druon Antigone».

Gedurende de jaren 1930 en 31 neemt U het voorzitterschap van de Jeune Barreau waar en, tijdens de eeuwfeesten van 's Lands onafhankelijkheid, zijt U met Stafhouder Mr. Van Santen en Mr. P.E. Timmermans de medeontwerper, de medeopsteller en de mede-uitvoerder van een revue, die onvergetelijk blijkt te zijn geweest in de herinnering van hen die het voordeel genoten de opvoering ervan bij te wonen.

Het was in 1933, de eerste juli, dat U voor de eerste maal tot lid van de Raad van de Orde werd verkozen en sindsdien hebt U daarvan om zo te zeggen zonder onderbreking deel uitgemaakt.

Met een grote eensgezindheid werd U op 2 juli 1948 verkozen tot Stafhouder van de Orde, de hoogste eer, die de advocaten aan een der hunnen kunnen betuigen. Gedurende twee jaar hebt U aan het hoofd van de Orde gestaan en haar met grote waardigheid bestuurd en vertegenwoordigd. Meer dan een gewone belangstelling hebt U gehad voor de toekomst van de advocaten, want het is tijdens uw stafhouderschap dat onze Balie, in samenwerking met de andere Balies van het Land, de voorbereiding van de pensioenregeling voor de oudere advocaten heeft uitgewerkt.

Na één jaar betrekkelijke rust te hebben genoten, werd U op de algemene vergadering van het Verbond der Belgische Advocaten te Kortrijk, de 27e juni 1953

tot Voorzitter van het Verbond verkozen; samen met U zouden we gedurende twee jaar gans het land door-kruisen, om telkens andere problemen in verband met de uitoefening van ons beroep te onderzoeken. De ene maal gingen we naar Luik, een andere maal naar Gent, later naar Mons en dan hier te Antwerpen zelf, en uiteindelijk naar Brussel.

Met grote luister hebt U de jaarlijkse algemene ver-gadering voorgezeten en de feestvieringen geleid: in 1954 in Aarlen en Bouillon, en in 1955 in Hasselt.

Vooral het pensioenstelsel van de oudere advocaten heeft uw belangstelling en uw goede zorgen gedurende die jaren genoten en, wanneer al te dikwijls de be-sprekingen in het Verbond onvruchtbaar blijven, hebt U op dat punt weten door te drijven en iets blijvends weten te verwezenlijken.

U werd de eerste voorzitter van het Bestuurscomité van de Voorzorgskas voor Advocaten en weldra, na het aftreden van Stafhouder Mr. Thevenet, de voor-zitter van haar Raad van Beheer.

Uw naam blijft voor altijd verbonden aan de op-richting van deze Voorzorgskas voor Advocaten en de ouderen onder ons zullen steeds met dank uw naam en uw werk gedenken.

Ondertussen, naast die verdienstelijke, maar onbe-grensde activiteit, heeft zich uw cliënteel meer en meer uitgebreid, zodat U weldra aan het hoofd stond ven een zeer belangrijk kantoor met voorname cliën-ten en grote zaken.

In de schoot daarvan zijt U de geestelijke vader ge-worden van een grote juridische familie, die overal haar vertegenwoordigers heeft, tot zelfs in het Hof van Cassatie toe.

Maar ik zou onvolledig zijn, indien ik hier tevens geen melding maakte van uw rusteloze activiteit op sociaal en op cultureel gebied. Gedurende bijna 25 jaar zijt U lid geweest van de Commissie van Openbare Onderstand van Antwerpen. In de jaren 1945, '46 en 47 waart U er zelfs de voorzitter van.

Daarnaast maakte U ook deel uit van de Raad van Beheer van «Onze Woning».

U zijt lid van het Tropisch Instituut en Ondervoor-zitter van de Commissie van eigen vermogen van ons Koninklijk Vlaams Conservatorium.

U maakt deel uit van de Muzikale Commissie van onze Koninklijke maatschappij van Dierkunde te Antwerpen.

Zelfs uw verlofdagen liet U niet onbenut voorbij-gaan en sinds jaren zijt U getrouwd lid van de «Inter-national Law Association», wier congressen U ging bijwonen in Engeland, in Joegoslavië, in Zwitserland en in Denemarken, en waarover U dan geregeld in het Rechtskundig Weekblad een uitvoerig en merkwaardig verslag uitbracht.

U zijt werkelijk tot het uiterste van uw krachten gegaan, met het gevolg dat in de zomer van 1957 uw leven in gevaar werd gebracht en uw naaste familie-leden, en ook al de leden van de Balie ten zeerste met U bekommerd zijn geweest. Op dat ogenblik, m'n waarde Stafhouder Mr. Boelens, hebben wij aangevoeld welke plaats U in het hart van al uw confraters had ingenomen en hoe allen met U begaan waren. Dag voor dag werd het verloop van uw ziekte gevolgd en eenieder herleefde wanneer de gezondheidsberichten na enkele tijd geruststellend werden en na een paar weken het gevaar voorgoed bleek geweken te zijn. Eenieder was opgelucht, een ware druk was van ons weggenomen en we verheugden ons erover dat we weldra dezelfde Stafhouder Mr. Boelens terug in ons midden mochten begroeten.

Deze huldiging zou onvolledig zijn, m'n waarde Staf-houder, indien we daarin uw dierbare echtgenote niet betrokken.

Ruim 40 jaar staat ze aan uw zijde als een ware levensgezellin. Zij deelt in uw zorgen; zij deelt in uw vreugde. Als een fijne artiste deelt ze in uw artistieke gevoelens. Aan haar is het ongetwijfeld te danken, dat er door uw leven zo'n harmonische en kunstvolle lijn van het begin tot op heden onafgebroken doorloopt.

Onlangs schilderde ze uw portret, waarvan we niet weten wat ons het meeste treft en wat we het meest bewonderen: het talent waarmee ze het penceel hield, of de genegenheid waarmee ze U uitstekende en op het doek bracht.

Mevrouw Boelens, het is wel de gewoonte dat de Balie aan de echtgenote van een confrater, bij de herdenking van diens gouden beroepsjubileum een bloemstuk aanbiedt, doch ditmaal hebben we gewild dat het bijzonder zou verzorgd worden, omdat het wordt aangeboden aan de echtgenote van een Oud-Staffhouder, aan wie de Balie grote dankbaarheid verschuldigd is en voor wie ze een diepe genegenheid koestert. We hebben het dan ook bijzonder verzorgd, omdat we het aanbieden aan Mevrouw Boelens, die gedurende al die jaren en inzonderheid gedurende de laatste jaren, zich persoonlijk zo verdienstelijk heeft gemaakt en die voor de advocaten, de confraters van haar man, zo vaak een lieve en beminlijke gastvrouw is geweest.

Het is weinig, Mevrouw Boelens, dat we U aanbieden, maar we doen het met de volle overgave van geheel onze eerbiedige genegenheid.

M'n Waarde Staffhouder, Mr. Boelens, verschillende malen zijt U in de gelegenheid geweest namens de Balie aan een gouden jubilaris het Huldeadres aan te bieden ter herinnering aan een vijftigjarig beroepsleven. Voor mij persoonlijk is het een uitzonderlijk genoeg vandaag de tolk van al uw en mijn confraters te mogen zijn, om U het gebruikelijke Huldeadres aan te bieden. Uiterlijk is het, wat vorm en voorkomen betreft, grotendeels hetzelfde als de anderen, maar het is geladen en gespannen met een grote waardering en rechtzinnige dankbaarheid, en vooral met een diepe en warme sympathie. Wij hopen dat het voor U nog lange jaren een herinnering moge blijven aan de gevoelens van uw confraters, die, U weet het, allen uw vrienden zijn.

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

Ondanks het feit dat de geplande uitstap midden in de week viel, omdat op een zaterdag de instelling die we gingen bezoeken niet, of slechts gedeeltelijk in werking kon gezien worden, waren er op donderdag 8 oktober jl. bijna dertig confraters present bij de ingang van het reusachtige gebouwencomplex waarin de N.V. Eternit en enkele zustermaatschappijen hun werkhuizen gevestigd hebben, in de mooie omgeving van Kapellen-op-den-Bos.

Na een kort en hartelijk welkomwoord van de Heer Ir. Hammenecker, die ons wees op het ontzaglijk belang van de eternitnijverheid, werd ons geleerd hoe we eternit moesten maken. Veel cement, veel asbest, wat minder water en dan maar pletten.

We mogen echter niet voor eigen rekening beginnen, want «Eternit» is uitbaatster van het brevet betreffende het vermelde brouwsel.

We kregen les in het vervaardigen van vlakke en gegolfde platen, van buizen, van luxeproducten op basis van eternit, en duizelden bij het aanhoren van de hoeveelheden gebruikte grondstoffen.

«Eternit» is de grootste producent ter wereld van het duurzame goedje.

Wij hebben werkelijk te weinig besef van het belang

en de omvang van sommige van onze nijverheistakken.

Na de les, gingen we onze kennis aan de praktijk toetsen, en bezichtigden wij de werkhuizen.

We werden rondgeleid en uiterst bereidwillig voor-gelicht door de Heren Van der Veken en De Roover, die ons ook met trots een soort asbest-museum en een volledig chemisch laboratorium toonden, waar opzoekingen verricht worden om duurzame kleuren te vinden, o.a. voor de geëmailleerde eternitproducten.

Er werd ons een prachtig modern gebouw getoond waarin enkele kantoren ondergebracht waren en waarin bewezen werd dat eternit en derivaten een esthetisch verantwoorde toepassing kan vinden in de moderne bouwkunde en binnenhuisarchitectuur.

Nadat we menige kilometer afgelegd hadden, waren we nog blij rond kwart voor twee een feestelijk gedekte tafel in de mess te vinden, waar we konden aanschuiven.

De maaltijd die ons aangeboden werd bevestigde de gunstige indruk die we reeds hadden opgedaan tijdens het vermoeiende doch uiterst leerzame bezoek. Nadien reden we terug Noordwaarts.

Er blijft ons nog de aangename plicht, onze onvermoeibare gidsen en last but not least, de leiding van de N.V. Eternit te danken, voor de bijzondere dag die zij ons lieten beleven.

Arnold van Gelder

OVERZICHT DER BELGISCHE WETGEVING

(1 september - 30 september 1959)

I. Staats- en Administratief Recht.

1. *Ministerie van Volksgezondheid.* — Het K.B. van 18 juli 1959 (S. 2 september 1959 - 6280) stelt het tijdelijk kader van het bestuur voor de oorlogsslachtoffers voor het jaar 1958 vast.

2. *Ministerie van Volksgezondheid.* — Het M.B. van 29 juni 1959 (S. 2 september 1959, 6282) keurt het huishoudelijk reglement van de hoge raad voor het verplegingswezen goed.

3. *Akkoord tussen België en Argentinië.* — In het Staatsblad van 3 september 1959 (6295) verscheen de tekst van het akkoord tussen België en Argentinië tot afschaffing der verplichting van het reisvisum tussen beide landen, gesloten bij wisseling van brieven gedagtekend Buenos Aires 9 mei 1959.

4. *Onderwijs.* — Het K.B. van 28 juni 1959 (S. 3 september 1959, 6301) wijzigt het K.B. van 28 april 1958 houdende de schalen en modaliteiten tot vaststelling van de wedden der personeelsleden van de inrichtingen voor normaal onderwijs en van de lagere en middelbare oefenscholen, die in aanmerking komen voor de berekening van de toelagen.

5. *Onderwijs.* — Het K.B. van 28 juni 1959 (S. 3 september 1959, 6304) wijzigt het K.B. van 28 april 1958 houdende de schalen en de modaliteiten tot vaststelling van de wedden der personeelsleden van de inrichtingen voor middelbaar onderwijs die in aanmerking komen voor de berekening van de toelagen.

6. *Verkeerswezen. - Toekenning van brevetten, diploma's en vergunningen in koopvaardij.* — Het K.B.

van 19 juli 1959 (S. 4 september 1959, 6316) wijzigt het K.B. van 21 mei 1958 houdende toekenning van de brevetten, diploma's, certificaten en vergunningen in de koopvaardij, de zeevisserij en de pleziervaart.

7. *Rijkspersoneel*. — Het K.B. van 1 september 1959 (S. 7 september 1959, 6374) wijzigt het K.B. van 2 oktober 1937 houdende statuut van het rijkspersoneel alsmede het K.B. van 7 augustus 1939 betreffende het signalement en de bevordering van het rijkspersoneel.

8. *Financiën - Lening der nationale maatschappij voor huisvesting*. — Bij K.B. van 24 augustus 1959 (S. 7 september 1959, 6376) wordt de nationale maatschappij voor de huisvesting er toe gemachtigd onder staatswaarborg een lening aan te gaan van 500 miljoen fr.

9. *Financiën*. — Bij K.B. van 24 augustus 1959 (S. 7 september 1959, 6376) wordt de nationale maatschappij voor de huisvesting er toe gemachtigd onder staatswaarborg een lening van 50 miljoen aan te gaan bestemd voor de financiering van de bouw van huizen met belofte van aankoop.

10. *Landbouw*. — Het K.B. van 27 augustus 1959 (S. 7 september 1959, 6377) wijzigt dit van 12 september 1956 betreffende de insectenetende vogels en de vogelvangst.

11. *Uit- en invoer van minerale brandstoffen*. — Bij de M. Besluiten van 4 september 1959 (S. 7 september 1959, 6385-6386) worden de modaliteiten betreffende de uit- en invoer van vaste minerale brandstoffen vastgesteld.

12. *Overeenkomst tussen België, Nederland en Luxemburg*. — De wet van 15 juni 1959 (S. 8 september 1959, 6394) keurt het protocol goed tussen België, Nederland en Luxemburg tot aanvulling van de op 15 november 1955 te Brussel gesloten overeenkomst nopens de instelling van een raadgevende interparlementaire Beneluxraad, ondertekend te 's-Gravenhage op 3 februari 1958.

13. *Akkoord tussen België en Spanje*. — In het Staatsblad van 8 september 1959 (6395) verscheen de tekst van het akkoord tussen België en Spanje tot afschaffing der verplichtingen van het reisvisum tussen de beide landen afgesloten bij wisseling van brieven gedagtekend te Madrid op 17 mei 1959.

14. *Verdrag tussen België en Frankrijk*. — De wet van 16 juni 1959 (S. 9 september 1959, 6414) keurt het verdrag goed tussen België en Frankrijk tot vaststelling van nieuwe ontginningsgrenzen tussen de onder de gemeenten Bernissart in België en Saint-Aybert in Frankrijk aan weerszijden van de rijksgrens gelegen steenkoolmijn, ondertekend op 6 september 1957 te Brussel.

15. *Financiën*. — Bij K.B. van 7 september 1959 (S. 9 september 1959, 6418) wordt de Minister van Financiën er toe gemachtigd onder door hem vast te stellen voorwaarden een binnenlandse lening aan te gaan, genoemd 5 % lening 1959-1970.

Het M.B. van 7 september 1959 (S. 9 september 1959, 6419) stelt de uitgiftemodaliteiten van deze lening vast.

16. *Ministerie van Landbouw*. — Bij K.B. van 26 augustus 1959 (S. 9 september 1959, 6421) wordt

het K.B. van 6 februari 1957 houdende vaststelling van het organiek kader van het Ministerie van Landbouw gewijzigd.

17. *Nationale Dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten*. — Bij M.B. van 15 juli 1959 (S. 9 september 1959, 6422) wordt de inrichting en de werking van de commissie van advies bij de nationale dienst voor afzet van land- en tuinbouwproducten bepaald.

18. *Handel in brandstoffen*. — Het K.B. van 17 augustus 1959 (S. 9 september 1959, 6439) wijzigt het K.B. van 24 april 1958 tot inrichting van gewestelijke paritaire comités voor de handel in brandstoffen.

19. *Ministerie van Volksgezondheid*. — Het K.B. van 18 juli 1959 (S. 9 september 1959, 6445) stelt het tijdelijk kader van het Ministerie van Volksgezondheid en van het gezin voor het jaar 1958 vast.

20. *Scheepvaartwegen*. — Het K.B. van 10 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6462) wijzigt wat het bijzonder reglement voor de Maas en de Ourthe aangaat, het K.B. van 7 september 1950 houdende bijzonder reglement van sommige scheepvaartwegen.

21. *Scheepvaartwegen*. — Het K.B. van 10 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6463) wijzigt wat het bijzonder reglement voor de Leie aangaat het K.B. van 7 september 1950, houdende bijzondere reglementen van sommige scheepvaartwegen.

22. *Oorlogsschade aan boten*. — Het K.B. van 19 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6464) stelt inzake oorlogsschade aan boten de integrale vergoedingscoëfficiënt van toepassing voor de periode van 14 april 1959 tot 30 september 1959, vast op 5,8.

23. *Oorlogsschade aan woongebouwen*. — Het K.B. van 19 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6464) stelt inzake oorlogsschade aan woongebouwen de integrale vergoedingscoëfficiënt van toepassing voor de periode van 1 juli 1959 tot 30 december 1959 vast op 5,5.

24. *Buitenlandse zaken*. — Het K.B. van 3 september (S. 12 september 1959, 6512) wijzigt het K.B. van 15 juni 1920 houdende reorganisatie van het consulaire corps inzake terugbetaalbare uitgaven.

25. *Ministerie van Openbaar Onderwijs*. — Bij K.B. van 30 juni 1959 (S. 12 september 1959, 6517) worden sommige benamingen bij de inrichtingen die afhangen van het bestuur van het hoger onderwijs en het wetenschappelijk onderwijs van het Ministerie van Openbaar Onderwijs door andere vervangen.

26. *Ministerie van Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 30 juni 1959 (S. 2 september 1959, 6519) stelt de schalen verbonden aan de bijzondere graden bij de inrichtingen die afhangen van het bestuur van Openbaar Onderwijs en het wetenschappelijk onderwijs van het Ministerie van Openbaar Onderwijs vast.

27. *Onderwijs*. — Het K.B. van 4 augustus 1959 (S. 12 september 1959, 6524) wijzigt het K.B. van 12 april 1955 betreffende de voorwaarden waaronder de kandidaat-beurstudent als mindervermogen wordt aangemerkt.

28. *Onderwijs*. — Het K.B. van 4 augustus 1959 (S. 12 september 1959, 6525) wijzigt dit van 18 juli 1955 betreffende de toekenning van beurzen voor

secundaire studiën, alsmede het K.B. van 20 februari 1957 betreffende de studenten-vluchtelingen die hun secundaire studiën voortzetten.

29. *Onderwijs*. — Het K.B. van 4 augustus 1959 (S. 12 september 1959, 5526) wijzigt het K.B. van 16 juni 1955 betreffende de toekenning van beurzen voor niet universitaire hogere studiën alsmede het K.B. van 20 februari 1957 betreffende de studenten-vluchtelingen die hun universitaire hogere studiën voortzetten.

30. *Onderwijs*. — Het K.B. van 4 augustus 1959 (S. 12 september 1959, 6527) wijzigt dit van 20 juni 1955 waarbij de procedure en voorwaarden inzake toekenning van de beurzen voor universitaire hogere studiën worden bepaald, alsmede het K.B. van 5 juli 1956 betreffende de universitaire studiën der vluchtelingen.

31. *Duits-Belgisch verdrag*. — Het K.B. van 4 augustus 1959 (S. 15 september 1959, 6562) stelt de uitvoeringsmodaliteiten van artikel 9 der wet van 28 april 1958, houdende goedkeuring van het op 24 september 1956 ondertekend Duits-Belgisch verdrag betreffende de opheffing van het sequester, vast.

32. *Volksgezondheid*. — Het K.B. van 20 augustus 1959 (S. 16 september 1959, 6606) wijzigt dit van 17 augustus 1957 tot wederinrichting van de hoge raad voor het verplegingswezen.

33. *Ministerie van Economische zaken*. — De K. Besluiten van 14 augustus 1959 (S. 16 september, 6607) wijzigen het organiek kader van het Ministerie van Economische zaken.

34. *Verdrag tussen België en Nederland*. — De wet van 8 augustus 1959 (S. 17 september 1959, 6618) keurt het verdrag tussen België en Nederland ondertekend te Brussel op 24 oktober 1957 tot wijziging van de artikelen 26 en 30 van het tractaat ondertekend te 's-Gravenhage op 5 november 1842 (loodswezen op het kanaal van Terneuzen) goed.

35. *Verkeerswezen - Loodsrechten kanaal Gent-Terneuzen*. — Het K.B. van 31 augustus 1959 (S. 17 september, 6622) wijzigt de loodsrechten op het kanaal Gent-Terneuzen.

36. *Ministerie van Sociale Voorzorg*. — Het K.B. van 4 augustus 1959 (S. 17 september 1959, 6628) stelt het organiek kader van de hulpkas voor ziekte en invaliditeit vast.

37. *Verkeerswezen - Reglement betreffende onderzoeken van Rijschepen en vloten*. — Bij K.B. van 25 juni 1959 (S. 18 september 1959, 6654) worden de wijzigingen aan het reglement betreffende het onderzoek van Rijschepen en vloten goedgekeurd.

38. *Ministerie van Economische zaken*. — Het K.B. van 31 augustus 1959 (S. 21 september 1959, 6744) stelt voor 1959 het kader van het personeel belast met de uitvoering van de werkzaamheden van de algemene tellingen, vast.

39. *Kulturele zaken*. — Bij K.B. van 16 september 1959 (S. 22 september 1959, 6773) worden bij het Ministerie van Kulturele zaken opgericht: 1) een ministerieel comité voor wetenschapsbeleid; 2) een interministeriële commissie voor wetenschapsbeleid; 3) een nationale raad voor wetenschapsbeleid.

40. *Kulturele zaken*. — Het K.B. van 16 september 1959 (S. 22 september 1959, 6777) stelt het statuut vast van de voorzitter, de secretaris-generaal en het personeel van de nationale raad voor wetenschapsbeleid.

41. *Ministerie van Belgisch-Congo*. — Het M.B. van 21 oktober 1957 (S. 24 september 1959, 6830) wijzigt dit van 29 mei 1956 betreffende de inrichting en de werking van de school voor administratie voor Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi.

42. *Ministerie van Volksgezondheid - Oprichting van een studiecommissie*. — Bij K.B. van 4 september 1959 (S. 24 september 1959, 6844) wordt bij het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin een studiecommissie opgericht voor het in overeenstemming brengen der verordeningen in verband met de pharmacie.

43. *Ministerie van Justitie*. — Het K.B. van 29 augustus 1959 (S. 24 september 1959, 6847) wijzigt het personeelskader van de buitendienst der gevangissen en der weldadigheidsgestichten.

44. *Ministerie van Middenstand*. — Bij M.B. van 4 september 1959 (S. 25 september 1959, 6863) worden de bedragen en de modaliteiten bepaald voor het innen van bijdragen te storten bij het fonds in uitvoering van de bepaling van artikel 13 par. 1-4 der wet van 24 mei 1959 tot verruiming van de mogelijkheden inzake de beroeps- en ambachtskrediet-verlening aan de middenstand.

45. *Ministerie van Middenstand*. — Bij K.B. van 23 september 1959 (S. 25 september 1959, 6865) wordt het reglement waarbij de regelen en richtlijnen betreffende de tussenkomst van het fonds vastgesteld worden, uitgevaardigd bij toepassing van de artikelen 7 en 3 der wet van 29 mei 1959, goedgekeurd.

46. *Middenstand*. — Het K.B. van 12 september 1959 (S. 25 september 1959, 6868) stelt de uitvoeringsmodaliteiten van artikel 11 der wet van 24 mei 1959 tot verruiming van de mogelijkheden inzake de beroeps- en ambachtskredietverleningen vast.

47. *Ministerie van Openbaar Onderwijs*. — Het K.B. van 10 augustus 1959 (S. 25 september 1959, 6871) wijzigt het organiek kader van het wetenschappelijk personeel der inrichtingen voor hoger onderwijs.

48. *Onderwijs*. — Het K.B. van 10 oktober 1959 (S. 25 september 1959, 6872) wijzigt het organiek kader van het administratief gespecialiseerd en meestersvak- en dienstpersoneel van de instellingen ressorterende onder het bestuur van het hoger onderwijs.

49. *Fondsen- en wisselbeurs te Antwerpen*. — Het M.B. van 26 september 1959 (S. 26 september 1959, 6891) wijzigt artikel 134 van de verordening op de beurs te Antwerpen betrekking hebbende op het tarief der commissielonen en der ristorno's.

50. *Onderwijs*. — Bij K. Besluiten van 29 juni 1959 (S. 28 september 1959, 6929-6930) worden nieuwe rijkstechnische inrichtingen en nieuwe scholen in bestaande rijkstechnische inrichtingen opgericht.

51. *Ministerie van Financiën*. — Het M.B. van 7 september 1959 (S. 29 september 1959, 6954) stelt

de uitgiftemodaliteiten van een zevende reeks obligaties aan toonder door de kas der Oorlogsschade vast.

52. *Ministerie van Justitie*. — Het K.B. van 23 september 1959 (S. 29 september 1959, 6958) wijzigt het K.B. van 3 april 1929 houdende inrichting van de openbare veiligheid.

53. *Ministerie van Sociale Voorzorg*. — Het M.B. van 18 september 1959 (S. 30 september 1959, 6987) wijzigt dit van 3 december 1938 houdende coördinatie van de verschillende besluiten betreffende de rangschikking der gemeenten inzake werkloosheid.

II. Rechterlijke inrichting.

54. *Justitie - Dienstregeling Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge*. — Het K.B. van 24 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6476) wijzigt de dienstregeling van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Brugge.

55. *Justitie - Vrederecht Hoogstraten*. — Bij K.B. van 23 september 1959 (S. 29 september 1959) wordt het K.B. van 15 april 1928 tot vaststelling van het aantal en de duur der gewone terechtzittingen der Vrederechten en Politierichtbanken voor wat het Vrederecht te Hoogstraten betreft, gewijzigd.

III. Nijverheidsrecht

56. *Octrooiën*. — Het K.B. van 1 september 1959 (S. 21 september 1959, 6746) wijzigt het K.B. van 24 mei 1854 houdende reglementering van de uitvoering van de octrooiwet.

IV. Arbeidsrecht en Maatschappelijk Hulpbetoon

57. *Rust- en overlevingspensioen voor bedienden en arbeiders*. — Het K.B. van 20 augustus 1959 (S. 4 september 1959, 6314) wijzigt het K.B. van 28 april 1958 tot uitvoering van art. 20 der wet van 21 mei 1955 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor arbeiders, gewijzigd bij de wet van 1 augustus 1957 en van art. 25 der wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor bedienden.

58. *Arbeidsbescherming*. — Het K.B. van 31 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6462) wijzigt art. 17 van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming.

59. *Nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers*. — Het K.B. van 29 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6472) wijzigt het K.B. van 28 mei 1958 houdende statuut van het nationaal pensioenfonds voor mijnwerkers.

60. *Ziekte- en invaliditeitsverzekering*. — Het M.B. van 27 augustus 1959 (S. 10 september 1959, 6472) wijzigt het M.B. van 22 september 1955 tot uitvoering van het organiek K.B. van de ziekte- en invaliditeitsverzekering en de bilaterale en multilaterale overeenkomsten betreffende de sociale zekerheid waar zij de ziekte- en invaliditeitsverzekering beogen.

61. *Ziekte- en invaliditeitsverzekering der zeelieden*. — Het M.B. van 27 augustus 1959 (S. 12 september 1959, 6515) keurt de wijziging van het algemeen reglement van de ziekte- en invaliditeitsverzekering der zeelieden goed.

62. *Nationale compensatiekas voor kinderbijslagen*. — Het M.B. van 3 september 1959 (S. 17 september 1959, 6631) regelt de inrichting en de werking van de scheidsrechterlijke commissie bedoeld in artikel 13 van het K.B. van 31 oktober 1930 tot vaststelling en inrichting van de nationale compensatiekas voor kinderbijslagen.

H. Boonen.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Notarissen : jrg. 1959 - nr. 9 :

W. Van Assche, Het notariaat en de Raad van State. Geen overbrenging van standplaats zonder toestemming van de notaris. — Rechtspraak. — Wetgeving. — Bibliografie. — Notariaat.

De Gemeente : jrg. 1959 - nr. 105 :

F. Geerts, De onverplichte uitgaven in de gemeentebegroting. — M. Daenens, Materiële en functionele inrichting van de gemeentebesturen. — J. Hourticq, De hervorming van de departementale instellingen.

Nederlands Juristenblad : jrg. 1959 - nr. 34 :

J. C. Somer, Een ontwerp-Prijzenwet. — W. Mak, Uitgevers en uitgevers. — Th. L. Van Der Veen, Alléén de fietsen en de bromfietsen? — W. De Vries, « De Kleine Balie ». — N.W.A. Van Eijk, Het strafregister op de koopvaardissheren.

Ars Aequi : jrg. 1959 - nr. 10 :

J. Werner, Vaststelings- en Bewijsovereenkomsten in de Rekening-Courant verhouding. — J. P. Hooykaas, Antwoord rechtsvraag 51. — J. Wiarda, Rechtsvraag 53.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : jrg. 1959 - nr. 4600 :

De Schut, De vergoeding van wederbeleggingskosten bij onteigening (I).

Journal des Tribunaux : jrg. 1959 - nr. 4248 :

J. Dabin, Les « métamorphoses du droit privé ». Nouvelles séries de R. Savatier.

Journal des Tribunaux d'Outre-Mer : jrg. 1959 - nr. 112 :

F. Maes, L'Endossement de la facture.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités : jrg. 1959 - nr. 7 :

Rechtspraak.

Recueil Dalloz : jrg. 1959 - nr. 32 :

G. Cornu, Centenaire.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad